

5068
IAR ASSOCIATION ORG
GOS IDEGNYI KULTURAI

VINERI • 24 DECEMBRIE 2004 • ANUL LIV NR. 52-53

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Crăciun fericit
și un An Nou mai bun
cu sănătate și bucurie!

www.foaia.hu / foaia@axelero.hu

Cântec de Crăciun

Din an în an sosesc mereu,
La geam cu Moș Crăciun,
E ger cumplit, e drumul greu,
Da-i obicei străbun.

Azi cu strămoșii cânt în cor,
Colindul sfânt și bun.
Tot „Moș” era și-n vremea lor,
Bătrânul Moș Crăciun.

E sărbătoare și e joc,
În casa ta acum.
Dar sunt bordeie fără foc
Și mâine-i Moș Crăciun.

Acum te las, fii sănătos,
Și vesel de Crăciun.
Dar nu uita, când ești voios
Române, să fii bun!

*La vremea când colindătorii
trec pe sub ferestre și aduc
vestea mântuitoare a Nașterii
Domnului și pun un strop de
fericire în inimile noastre,
rugăm pe Cel Atotputernic să
dăruiască sănătate sufletească
și trupească, frumoasă sporire
și să reverse asupra noastră
binecuvântarea Sa, dătătoare
de pace și nădejde.*

*Colectioul redacțional
al săptămânalului
Foaia românească*

Fluierul cel păstoresc

Fluierul cel păstoresc
Cântă glas dumnezeiesc,
Un vers dulce, mângâios,
Că azi s-a născut Hristos.

Veniți, dar, la Vifilem
Lucru mare să vedem:
Pe al lumii Împărat
În iesle pe fân culcat.

Și trei crai mânați de dor
Lăsând țări în urma lor,
După stea călătoresc
Să găsească Prunc ceresc.

Și-au mers până au stătut
Unde era Prunc născut
Și-nțelegând că-l Hristos
S-au închinat până jos.

La „Ziua Minorităților” din Parlamentul Ungariei

Prin minorități Ungaria este mai bogată

Cu ocazia „Zilei Minorităților”, pe 16 decembrie, în Parlamentul de la Budapesta s-a acordat Premiul pentru minorități. Distincția oferită profesorului german *Karl Manherz*, coregrafului croat *Antun Krickovic* și etnografului slovac *Ondrej Krupa* a fost înmănată de premierul *Gyurcsány Ferenc* care, în cuvântarea sa, a vorbit, printre altele, despre situația grea a unei minorități din orice țară, care trăiește în nesiguranță, despărțită de națiunea sa.

„Există un drum fără capcane și riscuri, acela de a păstra credința, cultura, limba, de a se lega cu cei care sunt de-ai noștri, și de a realiza, a păstra, a dezvolta și a întări relațiile cu nenumăra-

tele domenii și ramuri ale națiunii, cu care împreună alcătuim întregul, națiunea primitoare”, a spus premierul *Gyurcsány*. Apoi a mai accentuat: „Idealul cinstit și corect al solidarității națiunii maghiare atunci este sincer, dacă comunitatea celor ce trăiesc în Republica Maghiară – care se autoconduc, iar în politica națiunii sunt reprezentate de guvern – sprijină păstrarea și dezvoltarea identității minorităților de altă naționalitate... Ne vom strădui ca minoritățile din Ungaria să fie puternice, mândre de identitatea lor și să știe să-și păstreze tradițiile, patrimoniul strămoșilor lor. Pentru că, prin ele este puternică națiunea maghiară și prin ele va fi mândră

Republica Maghiară.” *Gyurcsány Ferenc* a încheiat prin cuvintele: „Vă mulțumesc în numele cetățenilor republicii, pentru că fără Dumneavoastră ar fi mai săracă Ungaria, pentru că prin Dvs. și noi suntem puțin mai bogați”.

Rita Păcaș

România va semna tratatul de aderare la UE

La 17 decembrie, conducerea Uniunii Europene a confirmat oficial că România și Bulgaria vor semna tratatele de aderare în aprilie 2005. Declarația UE a atestat că cele două țări ar trebui să devină membri deplin ai organizației în cursul celei de-a cincea runde a extinderii europene, în 2007. Însă, tratatele de aderare conțin „clauze de salvagardare” care ar putea amâna aderarea României sau Bulgariei cu un an, dacă reformele economice și administrative sunt în întârziere. Liderii europeni au declarat că

Bulgaria nu ar trebui să întâmpine dificultăți serioase pe calea aderării la UE, dar în ce privește România, acesta este mai puțin pregătit și programul strict al reformelor din această țară ar putea fi subminat, dacă tensiunile politice recente ar face imposibilă numirea rapidă a unui Guvern stabil.

Ceremonia de semnare a tratatelor de aderare la Uniunea Europeană a României și Bulgariei va avea loc cândva în luna aprilie 2005, în cursul summit-ului de două zile de la Bruxelles.

R. Păcaș

Președintele Traian Băsescu garantează aderarea la UE

Noi, președintele al României, *Traian Băsescu*, a declarat la întoarcerea

de la summit-ul de la Bruxelles, pe data de 17 decembrie, că garantează îndeplinirea de către România a condițiilor de aderare la Uniunea Europeană până la data de 1 ianuarie 2007. Aceasta ar însemna respec-

tarea calendarului impus de UE. Președintele *Băsescu* și-a reconsiderat, se pare, poziția privitoare la redeschiderea a două capitole de negocieri și anume Energia și Concurența. Aceasta presupune ridicarea costurilor la energie cu aproape 100%, un preț care ar fi imposibil de plătit de o bună parte a populației. Dată fiind această problemă, *Traian Băsescu* recunoaște posibilitatea unor subvenții pentru populație de la bugetul de stat.

Toma Iova

Bal de binefacere pentru elevi

Curatoriul Fundației „Pro discipulis” și direcțiunea instituțiilor de învățământ românesc din Giula organizează un bal de binefacere în sprijinul Fundației „Pentru elevii noștri”. Balul tradițional de la Centrul Cultural Românesc din Giula va avea loc la 15 ianuarie 2005, cu începere de la ora 19.00.

Biletele se pot procura de la secretariatul școlii până în 13 ianuarie, prețul unui bilet de intrare fiind 2500 de forinți.

R.P.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Ștefan Tenetchi, Nașterea Domnului, Biserica Ortodoxă Română din Bichiș
(foto: Adrian Șimon)

Primul „Crăciun al Minorităților” la Giula

Sâmbătă, 11 decembrie, s-a organizat pentru prima oară la Giula „Crăciunul Minorităților”. La inițiativa lui Ștefan Oroian, cu sprijinul Corului românesc „Pro Musica” din Giula, s-a desfășurat această întâlnire a românilor și germanilor la Centrul Cultural Român. După informațiile primite de la domnul Oroian, deși ideea inițială a fost un concert de colinde cu participarea corurilor germane, slovace și române, până la urmă „Crăciunul Minorităților” s-a putut realiza cu o echipă a elevilor Liceului German de Naționalitate din Budapesta și Corul „Pro Musica”.

După cuvintele de salut ale directoarei Centrului, Maria Gurzău Czeglédi, și ale lui Reisz Ádám, președintele Autoguverării Germane din

Giula, s-a desfășurat programul elevilor germani, iar apoi românii au interpretat câteva piese din repertoriul lor bogat de colinde, conduși de maestrul Gheorghe Flueraș. Sceneta elevilor a conținut tradiții și momente de sărbătoare de Crăciun, încadrată în lumea bunicii din Aletea și în zilele

secolului XX. Liceenii, pregătiți și instruiți de profesorele Györfi Zsuzsanna, Kóbor Ágnes și Reith Krisztina, fac cunoștință cu obiceiurile a tot mai multe localități din Ungaria, unde trăiesc naționalități, așa că ei sunt obișnuiți cu astfel de programe minoritare – ne-a informat profesoara Györfi.

Despre inițiativa românească l-am întrebat pe Ștefan Oroian.

– Inițial am dorit să organizăm o zi a minorităților din județul Bichiș. La Bichiș ciaba se organizează în fiecare an „Crăciunul Minorităților”, inițiativă pe care am vrut s-o preluăm și noi. Și de ce să nu facem și noi un Crăciun al minorităților. Am primit sprijin financiar de la Fundația „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” și am făcut-o. Am vrut să invităm un cor slovac, dar în ultimul moment s-au retras. Am încercat să luăm legătura cu un cor german, prin intermediari cunoscuți, doamna Edda Ilyés. Am și luat contactul cu două coruri de naționalitate germană de lângă Budapesta, dar nici unul nu s-a angajat să participe. Apoi Vera

Garami, membra corului nostru, a luat legătura cu profesoara Györfi Zsuzsanna din Budapesta, iar ei ne-au răspuns afirmativ la invitația noastră. Credem că a reușit bine întâlnirea, deci vrem să o organizăm și la anul.

– Corul dvs. are un repertoriu foarte bogat, în jur de 50 de colinde. La ce programe ați participat acum în preajma Crăciunului?

– Cu trei săptămâni în urmă am avut un program foarte reușit la Orăștie, unde, ulterior am aflat, am câștigat premiul mare al Concurșului organizat pentru coruri din întreaga Românie. Acolo am cântat colinde într-o biserică cu acustică nemai-pomenită. Următorul program a fost cel de azi, iar la 18 decembrie vom cânta în biserica ortodoxă din Apa-teu.

Rita Păcș

Giulanii au fost colindați la Arad

Duminică, pe data de 12 decembrie, la Palatul Cultural, a avut loc un concert de colinde susținut de corul mixt și corul bărbătesc al Facultății de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad. Cu această ocazie, la invitația celor două coruri, de la Giula a sosit un grup de elevi de la Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu”, însoțiți de dr. Maria Gurzău Czeglédi, precum și de alte profesore, transportul fiind finanțat de către ATRU. Oaspeții, imediat după sosire, au fost călăuziți de către studentul Hodrea Silviu Petrică la mănăstirea Gai, de lângă Arad. Aici s-a vizitat muzeul mănăstirii, unde s-a putut vedea impresionanta colecție de veșminte și icoane vechi ale unor pictori renumiți ca Nedelcu Popovici și Ștefan Tenetchi; acesta din urmă a pictat și în părțile noastre, în biserici ctitorite de macedoromâni - el însuși fiind de origine macedoromân - cea mai cunoscută fiind biserica din Bichiș. După aceasta, s-a vizitat biserica veche ce se află în curtea mănăstirii, cu o vechime considerabilă, de mai bine de 250 de ani, alături de biserica mănăstirii, a cărei pictură a fost renovată în anul 1995, precum și altarul de vară unde, pe vreme bună, se săvârșesc

sfintele slujbe la sărbătorile mari. După servirea mesei pregătite de maicile care viețuiesc în acest sfânt așezământ, s-a pornit înapoi spre Arad, unde urma să aibă loc concertul de colinde deja tradițional al studenților. Concertul, desfășurat în fața unui auditoriu foarte numeros, a început la ora 19, ora locală, prezentarea colindelor fiind făcută de către prof. dr. Vasile Vlad, profesor de morală la Facultatea de Teologie. Dânsul a vorbit despre obiceiul colindului la români și în creștinism făcând, pe parcursul programului, o adevărată incursiune în istoria colindelor.

Șirul colindelor pe scena special amenajată a fost început de corul bărbătesc, dirijat fiind de prof. dr. Mircea Buta, conducătorul ambelor coruri. Studenții au prezentat un program de colinde mai mult sau mai puțin cunoscute. Pe lângă coruri, au evoluat și soliști, cu foarte mare succes. După programul prezentat de corul bărbătesc, a durat mai bine de o oră, și-a făcut intrarea și corul mixt al Facultății de Teologie. Ei, de asemenea, au prezentat colinde foarte frumoase, tradiționale românești, unele din ele fiind cântate tot cu soliști. După ce s-a terminat programul, după mai bine de două ore,

grupul sosit de la Liceul Românesc a fost așteptat într-o sală special amenajată, pentru o mică agapă, elevii și profesorii având ocazia să stea de vorbă cu membrii corurilor.

Cu această ocazie, i-am luat un interviu domnului profesor dr. Mircea Buta, cel care a pregătit ambele coruri pentru acest concert.

– Domnule profesor, vă rog să prezentați, în câteva cuvinte, acest concert de colinde. Din care știu se organizează în fiecare an.

– Da, acest concert este tradițional, Facultatea noastră de, 11 ani, în fiecare an, are această manifestare de credință și românească. La începuturile lui, concertul nostru a fost prezentat de către Prea Sfințitul nostru Părinte Episcop dr. Timotei

Seviciu, care ani la rând a făcut oficiile de prezentator. La început concertele au fost mai palide, au avut un conținut mai subțire, dar pe măsura dezvoltării anilor și numărului de secții crescând au început să crească și numărul de studenți și studențe. Așa au apărut cele două coruri: cel mixt și cel bărbătesc.

– Ați prezentat un repertoriu variat de colinde. Aveți doar colinde tradiționale românești, sau ați preluat asemenea cântece de Crăciun și de la alte popoare?

– Referitor la repertoriu, aș dori să spun că nu am abordat niciodată în acești ani colinde de la alte popoare. Repertoriul nostru se împarte după criterii absolute științifice. În fiecare an încercăm să aducem 30-

40% colinde noi. În repertoriul românesc existând sute și sute de colinde, acest concert are și o valoare educativă, trebuind să educe, nicidecum să repete mereu aceleași și aceleași colinde. Desigur, în partea a doua a concertului am preferat să cântăm colinde cunoscute și iubite de publicul nostru. Dar, ca de fiecare dată, și la acest concert 40% din repertoriu a fost nou.

– Referitor acum la oaspeții sosiți din Ungaria. A fost pentru prima dată că la acest concert de colinde a participat și un grup de profesori și elevi de la Liceul Românesc din Giula. De unde a pornit inițiativa de a invita românii de dincolo de hotare la acest concert?

– Despre românii de dincolo de hotare aș dori să spun câteva cuvinte, referitor direct la românii din Ungaria. Noi am fost de mult mai multe ori în Ungaria cu corul nostru. Aș dori să menționez vizita în Ungaria a Patriarhului nostru, a Prea Fericitului Părinte Teoctist, pe care l-am însoțit și am dat răspunsurile la Sfânta Liturghie oficiată de către Prea Fericitul Părinte Patriarh. Apoi, am cântat la înscăunarea Prea Sfințitului Părinte Episcop Sofronie, precum am avut și alte vizite și manifestări la diferite parohii ortodoxe românești.

(Continuare în pagina 4-a)

Colindele credincioșilor la Micherechi

În duminica dinaintea Crăciunului, la Biserica Ortodoxă din Micherechi a avut loc împărțirea credincioșilor, devenită tradițională atât în Postul Crăciunului, cât și în celelalte posturi de

peste an. La Sfânta Liturghie s-a împărțit un număr mare de credincioși. După terminarea slujbei, creștinii adunați la Biserică au ascultat un mic repertoriu de colinde, cântate de acei cre-

dincioși ai parohiei care în fiecare săptămână a Postului, împreună cu părintele paroh *Ioan Bun*, au învățat mai multe colinde, pentru a aduce bucuria Crăciunului în inimile credincioșilor. C. M.

Serbări de Crăciun în Banatul Sârbesc

În perioada 17-19 decembrie, românii din Banatul Sârbesc au prăznuit apropierea sărbătorilor de iarnă printr-o serie de manifestări. Astfel, la Grebenaț, în organizarea Comunității Românilor din Serbia și a Ligii Culturale pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni, în fața Școlii Generale din localitate s-a inaugurat bustul lui Mihail Sadoveanu. Acesta a fost sfințit de către *Prea Sfințitul Daniil*, episcop de Vârșeț. La Vârșeț, la Facultatea pentru Învățători, a avut loc un program cultural al studenților, iar vineri seara a avut loc o seară românească la Biserica Albă, în organizarea

Ambasadei României de la Belgrad și a Hotelului Royal. La seara culturală s-au cântat colinde și cântece românești, fiind în preajma Crăciunului. Sâmbătă a avut loc al VII-lea Festival „Colindele Neamului”, în localitatea Alibunar. La acesta au participat peste 900 de colindători și mai bine de 20 de școli și societăți cultural-artistice ale românilor din Serbia. Tot în această zi, la Teatrul Național Steria a avut loc o serbare de colinde a societăților culturale din Comuna Vârșeț. Duminică, la Torac, a avut loc Praznicul obiceiurilor de iarnă. **Toma Iova**

Decizii amânate până la primăvară

Comisia parlamentară pentru Drepturile Omului, Minorități și Culte a dezbătut, la ultima sa ședință din acest an, situația Legii pentru minorități și a celei electorale, care au fost propuse pentru modificare în primăvara acestui an. La întâlnire, secretarul de stat politic, *Mesterházy Attila*, a prezentat istoria acestui plan de modificare și a exprimat convingerea guvernului de a modifica aceste legi, dar nu mai devreme decât în primăvara anului viitor. **E. Iova**

Ședință AȚRU la Chitighaz

Ultima ședință din anul 2004 a Prezidiului Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria se organizează în deplasare, la Chitighaz. Întâlnirea din 28 decembrie va avea ca scop principal înmânarea distincției tradiționale „Pentru românii din

Ungaria”, acordată în acest an vicepreședintelui AȚRU, *Ioan Tanaszi*, președintele Uniunii Autogovernărilor Românești din Județul Bihor. Ședința prezidiului se va ține la Casa de cultură din Chitighaz, cu începere de la ora 14.00. **R. Păcaș**

S-a predat Casa Naționalităților din sectorul XIII

Pe data de 16 decembrie, la Budapesta, în sectorul XIII, s-a predat Casa Naționalităților, renovată cu o cheltuială de 40 milioane de forinți. Clădirea găzduiește autogovernările locale minoritare ale românilor, bulgarilor, grecilor, croaților, polo-

nezilor, armenilor, rusinilor, sârbilor și slovacilor. Reprezentanții Autogovernării Românești din acest sector sunt *Zoltan Körtvélyessy*, *Edith Fülöp*, *Zsolt Varga*, *Ioan Ruja* și *Olga Ibolya Leoveanu*. **Toma Iova**

Cu prilejul Sfințelor Sărbători ale Nașterii Mântuitorului și ale Anului Nou, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria urează tuturor prietenilor și colaboratorilor viață lungă și sănătate. Dumnezeu să vă dăruiască în anul care vine numai împliniri și bună sporire în toate. La mulți ani!

Prezidiul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria

Autogovernarea pe țară planifică fondarea unei noi asociații

Comisia juridică din cadrul Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria s-a întrunit în ultima sa ședință a anului, pe data de 17 decembrie. Printre subiectele reuniunii s-a regăsit și problema mandatului lui *Vasile Botaș*. Președintele consiliului românesc din Aletea a demisionat din funcția sa și în locul lui a fost ales *dr. Ioan Selejan*. În Prezidiul AȚRU însă a rămas membru fostul președinte. Propunerea Comisiei juridice a fost ca problema schimbării mandatului să fie înaintată spre Adunarea Generală AȚRU, pentru că numai forul suprem are drept de decizie în astfel de cazuri.

Membrii reuniți au ajuns la un acord în privința necesității întocmirii unui statut special pentru a putea conferi, începând cu anul viitor, distincția pentru cel

mai bun pedagog al anului.

Ca urmare a celor discutate la ultima ședință a Prezidiului AȚRU, ținută la Darvaș, la comisia reunită la Giula s-a discutat despre posibilitățile și intenția de înființare a unei organizații civile, care ar aduna consilierii autogovernărilor locale, membre în AȚRU. Asociația care, probabil, va purta numele de Alianța pentru Românii din Ungaria, ar avea un rol numai în caz că nu se va modifica reglementarea alegerilor minoritare și nu se vor putea organiza alegerile în anul 2006. „Problema aceasta s-a discutat, există și planuri, dar deocamdată ne aflăm într-o stare precară și nu dorim încă, să dăm publicității amănuntele”, a comentat cazul șeful oficiului AȚRU, *Tiberiu Iuhas*.

Ștefan Crâsta

Din nou se traduc scriitori români

Editura „Cavalo de Ferro” din Lisabona a publicat recent o antologie de literatură universală, din care fac parte și câteva scrieri de poezie și proză din creația românească. În urma unui concurs, prin implicarea serioasă a Ambasadei României de la Lisabona pentru a găsi translatorii cei mai buni care cunosc limbile portugheză și română, în urma unui concurs dat, câștigătorii au fost „Pălnia și Stamate”, „Ismail și Turnavitu” de Urmuz, traduse de *Tanty Ungureanu*, „Lu-

ceafărul” lui Eminescu, în traducerea lui *Dan Caragea*, și „Echinocșii nebunilor” al lui Baconsky, tradus de *Jose Bettencourt Goncalves*. Literatura română a fost cea mai bine reprezentată în cadrul antologiei, motiv pentru care Ambasada Română a primit felicitări din partea editurii. La această editură, pentru anul 2005, este programată apariția volumului al II-lea din „Povestirile” lui Mircea Eliade, precum și o carte de proză fantastică, intitulată „Imitație de coșmar” de *Ana Blandiana*. **T. Iova**

**Încheierea ediției:
marți, ora 18.00**

Relații culturale între românii din Ungaria și România

Relațiile culturale transfrontaliere dintre Ungaria și România se sporesc permanent, la fel și legăturile românilor din Ungaria cu țara-mamă. O instituție deschisă pentru aceste legături multiculturale este și Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad care colaborează cu diferite instituții de învățământ, și nu numai, ca de exemplu cu Coaliția Românilor din Ungaria sau Autogovernarea Românească din Bichișciaba. La „Ziua Minorităților” din reședința județului Bichiș a fost invitată și conducerea Universității „V. Goldiș”, reprezentată de prorectorul **Marțian Iovan**. Profesorul universitar ne-a vorbit despre aceste relații multiculturale.

– Pentru Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, care are aproape o mie de salariați și peste 16.000 de studenți, face parte din programul strategic, promovarea multiculturității, a relațiilor interumane cu toate sociogrupurile aparținătoare diferitelor culturi, religii. Nu ne interesează în primul rând identitatea, ci faptul că toți aparținem aceleiași specii umane și ne raportăm la aceleași valori universale. Sigur, în acest context există deja relații tradiționale cu românii de pretutindeni, cu instituțiile lor, cu personalitățile lor marcante. Dacă

vine vorba de aceste relații cu românii din Ungaria sunt prioritare pe agenda rectoratului, dovadă că rectorul universității, profesor universitar **Aurel Ardelean** provine din această zonă, din Chitighaz. Actualmente dânsul este senator și este o personalitate marcantă a științei românești. Chiar dânsul a inițiat și a derulat o serie de relații cu instituțiile, autogovernările românești din Ungaria. Pentru acestea avem un interes deosebit, pentru că ne leagă vecinătatea. Biroul Senatului și Rectoratul Universității a trimis la Giula, la Seghedin și în alte părți echipe de cadre didactice,

bibliotecari și decani ca șefi de echipe. Am adus colete cu cărți. Considerăm importantă sprijinirea copiilor și a tinerei generații. Am avut o

ofertă de produse culturale pentru doritorii de aici. Și de data aceasta am adus trei colete cu cărți de interes școlar. Iată că au fost mai multe astfel de schimburi, inițiate de ambele părți, atât de Autogovernarea Românească din Bichișciaba, cât

rul universității a invitat și a făcut publicitate în toată zona aceasta, inclusiv prin reprezentanții românilor, pentru a orienta studenți români sau de orice naționalitate pentru a fi școlarizați la noi. Totodată am inițiat organizarea unor manifestări sportive cu tinerii români de la Liceul Românesc din Giula. Am deschis o ofertă către tineret care au condei să scrie poezii și să publice în revistele culturale de la Universitate. În aceste reviste, alături de studenții noștri, pot fi deschise rubrici pentru studenții din Ungaria. De asemenea, avem legături cu instituțiile superioare din Bichișciaba, Dobribân, Seghedin, Budapesta, Székesfehérvár și din alte localități. Deci, am și avut astfel de studenți și îi așteptăm și în continuare.

și de Universitatea noastră.
– *Înseamnă că așteptați pentru studii și tineri români din Ungaria?*

– Da, bineînțeles. Recto-

Rita Pățaș

„Portrete trăsnete” în repertoriul unui fotograf arădan

La 14 decembrie, în cadrul întâlnirii de Crăciun a românilor din Bichișciaba s-a vernisat și o nouă expoziție de fotografii a profesorului **Virgiliu Jireghie**. Expoziția actuală de la Restaurantul Party se intitulează „Portrete trăsnete”. Prin aceste lucrări, domnul Jireghie a folosit un stil nou, nu prea bine cunoscut și practicat, care ajută să se cunoască o sferă neobișnuită din arta fotografică. **Gheorghe Marc**, consilier al Autogovernării Românești din Bichișciaba a prezentat expoziția de fotocaricaturi, care a fost făcută cu o tehnică specială, folosindu-se de multiplele varietăți ale obiectivului aparatului fotografic. După vernisajul expoziției am stat de vorbă cu fotograf arădan.

– *Ați mai expus aici la Bichișciaba?*

– Da, am mai avut aici expoziție. În urmă cu doi ani de zile am avut o expoziție personală de fotografii, care a fost deschisă cu ocazia maratonului, organizat în fiecare primăvară între orașele Arad și

Bichișciaba. Era o expoziție de fotografii intitulată „Artă și urbanism în Arad”, care era, de fapt,

un portret al orașului Arad. Acea expoziție din 2000 am deschis-o la Muzeul din Arad și am plimbat-o aproape în toată lumea. Ea a circulat pentru că sunt imagini inedite despre frumusețea stilului secesion. Multă lume nu știe că Aradul este o rezervație secesion. În afară de acea expoziție, am mai avut la Bichișciaba expoziții colective, în calitate de președinte al Fotoclubului din Arad. Țin minte și azi că prima mea expoziție am

avut-o, prin intermediul lui **Petru Silaghi**, în 1977, la Teatrul „Jókai”. Și pe urmă alte expoziții colective și aici, și la Giula. La Giula, împreună cu membrii Fotoclubului de acolo, am avut niște expoziții comune. Așa că pot să zic că partea aceasta a Ungariei îmi este așa de familiară ca și Aradul.

– *Înseamnă că ați petrecut mult timp în mijlocul românilor din Ungaria...*

– În calitate de reporter și artist fotograf am bătut aceste locuri cam de vreo 25 de ani și am fost atașat de comunitatea românilor de aici. Fiind reporter de televiziune am făcut, timp de cinci ani, și o emisiune denumită „Români de pretutindeni”, unde cel puțin o dată pe lună aveam câte-o deplasare la Giula, Bichișciaba, Micherechi, Chitighaz, Aletea sau unde se mai întâmpla câte-un eveniment interesant legat de cultura, tradițiile, sufletul românilor. În calitate de corespondent la Televiziunea Română pentru județul Arad am difuzat

multe știri despre viața acestei comunități. Deci, mă simt aici ca acasă. Și pe acest considerent, în calitate de profesor universitar la Facultatea de Jurnalism al Universității „Vasile Goldiș”, am căutat să țin o legătură permanentă cu mediul universitar de aici și cu mediul liceal.

– *Ce reprezintă această nouă expoziție de fotocaricaturi?*

– Este nouă în sensul că este un gen nou, pe care eu l-am lansat în România. Nu cunosc pe altcineva care să fi făcut acest lucru. Acesta este un gen mai dificil care necesită o disponibilitate aparte. Nu este fotografia-caricatură, care se poate face pe computer. Computerul este la îndemână oricui. Însă, genul acesta este bazat pe fotografia clasică, deci nimic nu este trucat, totul este absolut natural. Aceasta presupune și o comunicare directă cu subiectul. Nu poți să faci la oricine o astfel de fotocaricatură, pentru că sunt oameni care din start te refuză să-i faci portre-

tul. Trebuie să ai o disponibilitate de a te atașa de personajul respectiv și de a-l convinge ca să se facă această fotografie ciudată, trăsnetă, în care se deformează anumite părți ale feței umane, dar rămâne totuși trăsătura de bază. Trebuie să se cunoască personajul, pentru că altfel n-am făcut nimica. Sunt mai multe secrete legate de obiective speciale, de transfocări. Am făcut cercetări în domeniul acesta cam de zece ani, și abia de doi ani am lansat acest gen nou de fotografii la Festivalul Umorului de la Macea, pentru că acolo era un mediu prielnic. Încurajat de specialiști și considerând că este un drum nou, am reușit să fac aceste fotografii.

– *Unde va fi următorul vernisaj?*

– După ce expoziția a fost la Moscova, apoi la Bichișciaba, urmează să fie vernisată în Franța, la Masion, iar de acolo, probabil, va circula prin Europa, la colegii mei de artă fotografică, care sper să guste acest gen nou de fotografie.

R. Pățaș

Binecinstitori ai Nașterii lui Hristos Mântuitorul,

Sărbătoarea pe care o întâmpinăm în acest răstimp este aniversarea unuia dintre evenimentele cruciale ale Istoriei Omului, istorie ce începe în Grădina Paradisului, trece prin nenumărate infernuri, dar și prin împliniri nu puține, cunoaște momentul auroral al Întrupării, paroxismul Morții și Învierii Dumnezeu-Omului, venirea Duhului Sfânt și începutul Împărăției Cerurilor și se mișcă spre mărețele, înfricoșătoarele și unicele clipe ale finalului apoteotic și ale începutului vieții în lumina nestinsă a Praznicului Euharistic Nesfârșit al Împărăției lui Dumnezeu.

Sărbătoarea noastră, creștină, este atât de importantă și de puternică, fundamentală pentru viața lumii, încât tot pământul, dimpreună cu cerurile, participă într-o formă mai apropiată sau mai îndepărtată de sensul autentic la praznicul nostru. Deși profund creștină, sărbătoarea Nașterii Hristosului Iisus, Domnul și Mântuitorul, Mesia, este prilej de bucurie, lumină și dragoste, pace și odihnă pentru toți oamenii, și cei de azi și cei de ieri și cei de mâine, indiferent de convingerile lor religioase sau de credința pe care o profesează sau nu, pentru că așa a binevoit Dumnezeu. Ce ni l-a dat tuturor ca Unic Mântuitor pe Iisus Hristos, Domnul Păcii, Cel sărbătorit în aceste zile.

Pentru noi, trăitori prin voia lui Dumnezeu la începutul celui de-al treilea mileniu al erei creștine, creștini sau necreștini, Cuvântul lui Dumnezeu este Același și răsună și astăzi cu discreție, dar și cu fermitate pentru toți, deși condițiile lumii noastre sunt sensibil diferite față de acum două sau o mie de ani: o lume în schimbare, deschisă, permisivă, în proces de globalizare, în drum spre unificare, provocându-i pe pământeni la destule dificultăți, începând cu aceea de a-și înțelege propria lume, fără a mai vorbi de lumea strămoșilor lor, profund ancorată în Tradiție.

Văzând atâtea orori, atâtă violență, suferință, păcat și moarte în propria Istorie, omul de azi adeseori se arată nedumerit, descumpănit, pierdut. Simțindu-se singur, își caută rădăcinile, dar

și unitatea cu semenii săi. Paradoxal, răspunsul la atâtea nedreptate și ură îl face pe contemporanul nostru mai plin de speranță ca odinioară, deoarece sămânța Cuvântului lui Dumnezeu rodește smerit dar sigur în lume, în pofida tuturor forțelor contrare. Pentru că, în ciuda vitregiilor, profețiile se împlinesc, iar Cel Născut din Fecioara este „Lumina popoarelor” și duce mântuirea lui Dumnezeu „până la marginile pământului” (Isaia 49,6)!

Fericitilor următori ai lui Hristos,

Sărbătoarea Nașterii Fiului lui Dumnezeu din Prea Curata Născătoare de Dumnezeu, Taină mare și cutremurătoare, este un popas duhovnicesc unic, pe care nu avem voie să-l ratăm, în propria noastră devenire spirituală. Deși încă departe de transfigurare, prea mult atinși de răutățile desfigurante ale lumii păcătului, avem totuși binecuvântata ocazie de a ne reculege în aceste clipe, încetinind puțin tumultul, tăvălugul vieții noastre cotidiene. Vor fi și din cei ce vor deplânge prea multul fast exterior al praznicului nostru, dar aceora le vom spune că bucuria noastră este deplină: și launtrică, dar și exterioară.

Harul dumnezeiesc și pacea sărbătorii împăcării lui Dumnezeu cu lumea prin coborârea în creație a Creatorului și unirea personală a lui Dumnezeu cu Omul în Hristos Iisus sunt atât de coplesitoare, încât întregul pământ și cerurile deopotrivă se bucură. Întunericul prea violentei noastre lumi, noi, poporul care-l locuiește, vedem „lumină mare” (cf. Isaia 9,1), lumina Unuia Născut, „Dumnezeu tare, biruitor, Domn al păcii, Părinte al veacului ce va să fie” (Isaia 9,5).

De aceea, sărbătoarea noastră, creștină, este aducătoare de pace și liniște, de lumină și bucurie peste întregul pământ. Pentru că Cel

✠ **SOFRONIE**
EPISCOP

SCRISOARE PASTORALĂ NAȘTEREA DOMNULUI 2004

EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DIN UNGARIA, GIULA

sărbătorit este Domnul păcii, al păcii depline, liniștitoare a valurilor inimii omenesci, prea sensibilă influențelor multiple exterioare și pe care doar Dumnezeu o poate liniști coborându-Se în ea, săvârșind prin har unirea cu plăpânda Sa creatură, El Care S-a unit cu inima noastră mai presus de înțelegere, pacificând-o în Dumnezeu-Omul Iisus Hristos în mod unic și personal, model pentru unirea harică a inimii omului cu Dumnezeu Creatorul, Mântuitorul, Luminătorul, Pacificatorul inimii omenesci.

Pentru aceasta, „pacea Lui nu va avea hotar” (Isaia 9,6). Pentru aceasta, pacea interioară pune stăpânire în noi în aceste zile și nu numai, ci ori de câte ori ne rugăm și-l cerem să ne miluiască pe noi, păcătoșii și smeriții. Iar pacea din inimi se revărsă peste fața întregului pământ.

De aceea, toate popoarele creștine avem o mare responsabilitate pentru lumea întreagă, pentru tot Universul: aceea de a împlini legile pe care Domnul ni le-a dat, de a ne preface săbiile în fiare pentru pluguri, de a nu mai ridica sabia unii împotriva altora, de a nu mai învăța meșteșugul războiului (cf. Isaia 2,4 și Miheia 4,3).

Atunci, cu toții vor vedea și vor crede, prin mărturia noastră, în Domnul și Dumnezeuul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul, a Căruia naștere omenescă o sărbătorim acum.

Iubiți credincioși ai Domnului Hristos Iisus,

Cu adevărat, sărbătoarea noastră, creștină, este izvor de pace și de unitate pentru tot pământul, pentru toată Creația. Pace și dreptate, într-o unitate păcii, prin voia lui Dumnezeu și Domnul, „pacea noastră” (Efeseni 2,14), Cel Care „venind, a binevestit pace vouă celor de departe și pace celor de aproape” (Efeseni 2,17). Domnul născut în iesle, Dumnezeu-Omul și Mântuitorul, Răscumpărătorul nostru dăruiește pace în inimi și pace peste lume. Duhul Sfânt al sărbătorii, Duhul lui Hristos revărsă pace și bucurie peste tot pământul. Preasfânta Sa suflare, delicata Sa adiere este simțită mai întâi de toți cei curați cu inima, mai ales de copii. Pentru ei bucuria este deplină, pacea desăvârșită. Ei sărbătoresc curat Nașterea Pruncului Iisus, Pacificatorul nostru.

Alături le stăm și noi ceilalți, cei ce depunem eforturi pentru a ne curăți inimile, pentru a ne despătimi, pentru a-l chema în noi, în inimi pe Dumnezeu-Omul, Cel Ce a împăcat pe Dumnezeu cu lumea căzută și din Paradis izgonită. Și ne alăturăm cu toții îngerilor, mulțimii de oști cerești (cf. Luca 2,13) care-L laudă pe Creatorul și Iubitorul lumii, pe Cel Ce S-a nuntit cu Omul ca să-l mântuiască din păcat, din întuneric, din suferință, din moarte: „mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire” (Luca 2,14)! Așa l-a cântat Domnului „toată mulțimea ucenicilor” (Luca 19,37) și la vremea Întrării Sale triumfale în Ierusalim: „Binecuvântat este Împăratul Cel Ce vine întru numele Domnului! Pace în cer și slavă întru cei de sus” (Luca 19,38)!

Prăznuim cu toții, după credință, după putere, dragostea lui Dumnezeu pentru lume, pentru oameni, pentru noi, pentru sămânța lui Adam, pentru vârstarele Evei. Dar prăznuim. Ne bucurăm și-l laudăm pe Dom-

nul Care bine a voit așa, îi cântăm cântări de preamărire, colindăm și ne veselim, vestim lumii întregi că S-a născut Mântuitorul, Răscumpărătorul, Împăratul și Domnul. El, Cel mai înainte de veci, Dumnezeu veșnic și adevărat Se face Om, asemeni nouă întru toate, mai puțin păcatul și pentru aceasta sărbătorim.

Ne bucurăm și-l cântăm și „cântați – și – voi ceruri, că Domnul a făcut aceasta; răsunăți adâncuri ale pământului; munților, tresălați de bucurie, voi toți copacii pădurii, cântați, că a răscumpărat Domnul pe Iacob și în Israel și-a dat pe față slava Sa” (Isaia 44,23, cf. și Isaia 49,13)! Pace peste Israel! Și peste tot pământul! Pace în Univers! Cosmosul să tresalte de bucurie, cu miriadele sale de îngeri, iar noi toți, oamenii de ieri și de azi și cei ce vor veni, contemporanii și strămoșii, pruncii și bătrânii, cu toții împreună, din toate neamurile și semințiile pământului, uniți în aceeași umanitate răscumpărată de Iisus Hristos Domnul, laolaltă cu întreaga natură neînsuflătită, cu toate animalele, toate regnurile, ceruri și pământ să ne bucurăm și să ne veselăm „că Domnul a mângâiat pe poporul Său și de cei în necaz ai Lui S-a milostivit” (Isaia 49,13).

Poporul Său, poporul seminției lui Adam se bucură și sărbătorește astăzi Nașterea Dumnezeu-Omului. Împreună cu Pururea Fecioara Născătoare de Dumnezeu, „Cea mai cinstită decât heruvimii și mai mărită, fără de asemănare, decât serafimii”, împreună cu Îngerii, cu Sfinții, cu Dreptii, cu strămoșii noștri, cu toții, cu mic, cu mare, îl preamărim pe Dumnezeu și îi mulțumim pentru toate câte a făcut pentru noi. Și îl rugăm să nu ne părăsească, să nu se îndepărteze de noi, să ne ajute, să ne apere și să ne mântuiască, făcându-ne parte și la Ospățul Său Cerelesc!

*Al vostru, al tuturor, de tot
binele voitor și implorând
peste voi binecuvântarea
Domnului,
† Sofronie
Episcopul vostru*

Data în Episcopia din Giula, în Anul Domnului 2004, la sărbătoarea Nașterii Fiului lui Dumnezeu din Prea Sfânta Fecioară Maria

Părintele Gheorghe Calciu

Cuvânt despre Nașterea Mântuitorului

Suntem aproape în Ajunul Crăciunului. Colindele au început, viața noastră sentimentală s-a schimbat pentru o vreme, trecutul ne invadează cu amintirile lui care, cu vârsta, devin tot mai conturate și mai inocente în dezastrul sufletească în care simpla scurgere a timpului ne înglobează, căci ne pierdem inocența și duhul nostru se întinează.

Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos este sărbătoarea inocenței. În ritmul sărbătorilor care dau sens existenței noastre reale – care sunt cele ale spiritului – inima noastră trece prin toate stările care marchează viața activă și nu moartea duhului. Hristos se naște.

Această naștere purifică lumea aducând în ea inocența primară, dinainte de păcatul strămoșesc. Dacă într-o fărâdelegi ne-am zămislit și în păcate ne-a născut maica noastră, acum **Nașterea** este fără de păcat, ne-am întors la curățenia inițială din care am căzut. Lumea cunoaște lumina, nu într-o învățătură formală, ci în curgerea reală a vieții. Dorința noastră de nevinovăție înflorează lumea și înțelegerea noastră că puritatea este posibilă ne aruncă într-o așteptare înfrigurată pe care au trăit-o oamenii în Vechiul Testament, în așteptarea Nașterii lui Mesia.

Hristos S-a născut.

Steaua a învățat pe păgâni că El a venit. Magii au învățat Ierusalimul în care, ajungând, steaua li s-a ascuns în nori și au întreat cetatea, tulburând-o și vestindu-le celor de pe străzi că Regele Iudeilor L-a născut. Informatorii lui Irod au învățat curtea regală iudaică despre această Naștere. Irod i-a învățat pe învățătorii de lege care au cercetat Scriptura și au aflat cetatea Nașterii. Ingerii au învățat pe cei simpli, pe păstori, despre Naștere și le-au dat și semnul recunoașterii: Veți găsi un prunc înfășat. Bătrânul Simion a învățat preoții că S-a născut Cel pe care îl aștepta și acum putea fi slobozit, căci a văzut Mântuirea. Nașterea Mântuitorului a fost vestită tuturor. Cine, din cei care trebuia să știe poate afirma că n-a fost anunțat? Cine dintre noi nu știe că **Hristos se naște** spre a nu-L mări pe El?

Să ne curățăm simțirile și să ne bucurăm. Postul pe care l-am ținut a fost un post de curățire ca să ne reîntoarcem la inocența inițială, ca să-L cuprindem pe Hristos nu numai în inimi și suflete, ci și în trupul nostru, căci el S-a făcut asemenea nouă, sfințind, prin aceasta, întreaga fire și toată natura omenească.

Puteți să vă închipuiți strălucirea peșterii în clipa în care lumina stelei a invadat locul în care pruncul stătea culcat? Lumina ei era dulce, mistică și neînțeleasă, dar percepută cu ochii duhovnicești așa cum, pe muntele Tabor, ucenicii au perceput lumina necreată care înconjura pe Iisus în aura slavei Lui. Acum, revărsată prin intermediul stelei, lumina divină putea fi suferită de simțuri, fără rănire: ea venea pentru o omenire care începea abia să deschidă ochii spre cele divine.

Slavă Ție, Doamne, pentru-această noapte, spune Crai-nic.

Slavă Ție, Doamne, pentru ieșirea din noaptea noastră spre această Noapte a luminii.

Acum, ca și la Învierea Domnului, să ne îmbrățișăm unii pe alții și să spunem fraților și celor ce ne urăsc pe noi. Pruncul cel Nou, care reînnoiește firea, a reînnoit și firea noastră. Amintiți-vă de bucuriile fragede ale copilăriei, de colindele, de scârbăitul zăpezii, de lătratul câinilor care așteptau cu deliciu noaptea aceasta a bucuriei când se hârjoneau cu copiii – promisiune a anilor de pace când leul va dormi cu mielul – și înnoiți-vă, iubiților. Ingerii și păstori slăvoșlovesc. Să slăvoșlovim împreună cu ei. Magii călătoresc. Să călătorim împreună cu ei. Simion cel bătrân cere dezlegare, să cerem și noi dezlegare de păcate.

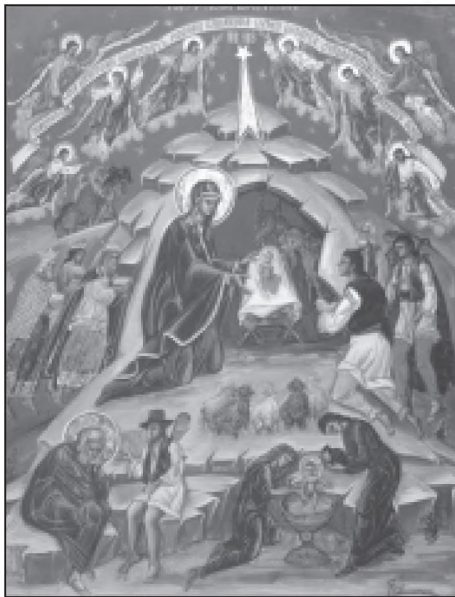
Am ieșit din Vechiul Testament. Tot ce a fost atunci simbol a devenit realitate: Fecioara a născut Fiu și L-a numit Emanuel, care se tâlcuiește **Dumnezeu este cu noi**. Astăzi Dumnezeu este cu noi: nu un Dumnezeu însângerat de păcatele noastre, ci un Prunc nou, inocent și surâzător, care nu știe ce-L pregătește lumea.

Să ne bucurăm, frații mei tineri, să uităm întinările, să fim, în mod tainic, peștera în care Iisus se naște, dar, tot printr-o taină neînțeleasă, și oaspeții peșterii în care se odihnește Pruncul cel nou. La mulți ani!

Binecuvântează, Pruncule Sfânt, inima care Te mărește, inima care Te primește, inima care cântă cu ingerii: Slavă Întru cele de sus și pace între oameni.

Crăciun fericit!

Orarul slujbelor ortodoxe care se vor săvârși de Sfintele Sărbători

Stimați cititori, ca în fiecare an, și în anul acesta vă aducem la cunoștință orarul slujbelor care se vor săvârși de Sfintele Sărbători în parohiile din cadrul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria. Ele vor începe după cum urmează:

La **Aletea**, Sfânta Liturghie va fi oficiată în prima și a treia zi de Crăciun, precum și la Anul Nou, cu începere de la ora 9.00. La **Apateu**, în Ajunul de Crăciun și de Anul Nou, cu începere de la ora 17.00, se va oficia slujba vecerniei, Liturghiile fiind săvârșite în cele trei zile ale Crăciunului și de Anul Nou, cu începere de la ora 10.00. La **Bătania**, Sfânta Liturghie se va oficia în fiecare zi de sărbătoare la ora obișnuită, deci cu începere de la ora 10.00. La Capela Ortodoxă Română din **Budapesta**, Liturghia va începe în fiecare zi de sărbătoare de

la ora 10.00. La **Cenadul Unguresc**, Liturghia se va oficia numai în prima zi de Crăciun și de Anul Nou, cu începere de la ora 9.30. La **Chitighaz**, orarul slujbelor este cel obișnuit, cu începere de la ora 9.30. Credincioșii de la **Crâstor** se vor bucura de Sfintele Slujbe în a doua zi de Crăciun, unde Sfânta Liturghie va începe la ora 9.00. La **Darvaș** se va oficia Liturghia a treia zi de Crăciun, cu începere la ora 10.00. La parohia din **Giula, Orașul Mare Românesc**, programul slujbelor rămâne neschimbat, ele începând în fiecare zi de sărbătoare la ora 10.00. La parohia din **Giula, Orașul Mic Românesc**, ele vor începe la ora 8.30. La **Jaca**, Liturghia va fi oficiată în prima zi de Crăciun, precum și de Anul Nou, începând cu ora 10.00. La **Micherechi**, programul slujbelor va rămâne cel obișnuit, cu începere de la ora 9.00. La **Otlaca-Pustă**, Sfânta Liturghie se va sluji în prima și a doua zi de Crăciun, precum și de Anul Nou, cu începere de la ora 9.30. De asemenea, la **Săcal**, Sfânta Liturghie în fiecare zi de sărbătoare va începe la ora 9.30. La **Peterd**, credincioșii se vor bucura de Sfânta Liturghie abia a doua zi de Crăciun, cu începere de la ora 10.00, iar credincioșilor de la **Veched** li se va ține o slujbă în prima zi de Crăciun. La biserica ortodoxă din **Bichiș**, Sfânta Liturghie se va oficia a treia zi de Crăciun, cu începere de la ora 10.00. La **Bichișciaba**, în primele două zile de Crăciun, precum și de Anul Nou, se va ține Sf. Liturghie cu începere de la ora 9.00. La **Ciorvaș**, Liturghia va fi oficiată a treia zi, de la ora 10.00, iar la **Seghedin**, Sfânta Liturghie se va săvârși cu începere de la ora 9.30, în a doua zi de Crăciun.

T. Iova

Împărtășirea copiilor la Micherechi

În a patra duminică a Postului Crăciunului, pe 12 decembrie, copiii credincioșilor ortodocși din Micherechi au fost chemați la biserica ortodoxă din localitate, pentru a se împărtăși, cum se obișnuiește deja de mulți ani în localitate. Astfel, la momentul când se împărtășesc credincioșii la Sfânta

Liturgie, zeci de copii s-au dus în fața Altarului ca, după rugăciunile de dinainte de împărtășanie, citite de preotul paroh **Ioan Bun**, să se împărtășească cu Preacuratul Trup și Sânge al Mântuitorului nostru Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci.

Toma Iova

Crăciunul și Anul Nou sunt praznicele harului și ale slavei

"Har și pace vouă de la Dumnezeu Tatăl, și de la Domnul nostru Isus Cristos!"

Nu a fost niciodată așa clar harul lui Dumnezeu cum este în zilele noastre, tocmai după ce am trecut pragul secolului XXI. Atâtea dovezi nu au existat nici în Vechiul Testament și nici în vremea apostolilor câte sunt astăzi, când creștinismul se bucură de o sumă de experiențe a binecuvântărilor și de o istorie glorioasă în misiunea lui de-a lungul secolelor. Au fost și nori negri și perioade dificile sau chiar prigoane și suferințe în viața credincioșilor și în istoria creștinismului. Însă harul Domnului a asigurat izvorul puterii, al nădejzii pentru aceia care aveau frică de Dumnezeu. Oricând, dacă acest popor "sfânt" se adună, este împreună, are prilejul de a se bucura de un har deosebit. *"Căci cunoașteți harul Domnului nostru Isus Cristos. El măcar că era bogat, s-a făcut sărac pentru voi, pentru ca prin sărăcia Lui, voi să vă îmbogățiți."*

Însemnătatea sărbătorii Crăciunului sau sărbătoarea dragostei constă în faptul că Fiul lui Dumnezeu a făcut un gest minunat și inexplicabil de smerenie. Adică, ca noi care merităm numai rușinea și pedeapsa, dimpotrivă, ne putem bucura de o dragoste nespuse de mare. Aceasta a determinat

transformarea ființei credinciosului. Așa cum ni se relatează în epistola către Romani, cap. 3 versetul 24; *"Și sunt socotiți neprihăniți, fără plată, prin harul Său, prin răscumpărarea, care este în Cristos Isus."*

Ioan scrie în Evanghelia lui: *"Cuvântul S-a făcut trup, și a locuit printre noi, plin de har și adevăr. Și noi am privit slava Lui, o slavă singurului născut din Tatăl."* (Ioan 1:14). Ca să avem o sărbătoare plină de har trebuie să-L avem pe Fiul lui Dumnezeu. Trebuie să locuim printre noi, în noi, în ființa noastră. Bineînțeles, astăzi nu în mod fizic ci în Duh. Prezența Lui, însă, și astăzi înseamnă plinătatea harului și adevărului. Cea mai mare bogăție, cea mai împodobită sărbătoare este prezența harului Său. *"În El, Dumnezeu ne-a ales înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără prihană înaintea Lui, după ce în dragostea Lui, ne-a rânduit mai dinainte să fim înfiați prin Isus Cristos după bună plăcere a voii Sale..."* În El am fost făcuți moștenitori, fiind rânduiți mai dinainte după hotărârea Aceleia, care face toate după sfatul voii Sale, ca să slujim de laudă slavei Sale, noi, care mai dinainte am nădărdit în Cristos" (Ef. 1:4-12).

Motivul sărbătorii și mulțumirii noastre este alegerea persoanei noastre pentru

mântuirea pentru slavă. Avem o moștenire deosebită și nespuse de mare. Cristos împarte slava Lui cu noi, care am fost sădiți în țara slavei veșnice. Sărbătoarea de pe pământ este doar preludiul armoniei cerești. Este gustarea celei nesfârșite bucurie și fericire. Totul este pregătit și oferit tuturor din lumea umană fără deosebire și categorie omenească. Dreptul de a crede și a ajunge fericit este posibilitatea

fiecărui din rasa umană. Dumnezeu ne cheamă și ne așteaptă: *"Căci harul lui Dumnezeu, care aduce mântuire pentru toți oamenii a fost arătat..."* (Tit 2:11). Această afirmație o întărește și Petru în epistola lui: *"Toți să vină"* (Pet. 3:9). *"...pentru că, odată socotiți neprihăniți prin harul Lui, să ne facem, în nădejde, moștenitori ai vieții veșnice..."* (Tit 3:7).

Sunt convins că atmosfera raiului trebuie să fie în

noi. Numai acel suflet va ajunge sus în cer, care dă voie ca cerul să coboare în inima lui. Aș dori ca și acest Crăciun să nu fie mai puțin pentru fiecare dintre noi, decât cerul coborât în noi: Cristos în noi, și noi în Cristos. *"...Numele Domnului nostru Isus Cristos să fie proslăvit în voi, și voi în El, potrivit cu harul Dumnezeului nostru și al Domnului Isus Cristos"*. (2Tes 1:12.) El a fost smerit și noi trebuie să ne smerim înaintea copilașului ceresc care este Prințul păcii și Domn al slavei. *"Dumnezeu poate să ne dea un har și mai mare... celor smeriți"*. *Apropiați-vă de Dumnezeu..."* (Iac. 4:6-8). Să creștem în acest har și să împărțim și cu alții acest dar nespuse de mare. *"Ca niște buni ispravnici ai harului fericit al lui Dumnezeu, fiecare din voi să slujească altora după darul, pe care l-a primit"*.

Aș dori ca această lumină sosită din partea Pruncului Cereș, să pătrundă prin sărbătorirea noastră, prin ființa noastră, să ne transforme după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, și să influențeze viitorul nostru în anul care vine. Dumnezeu să ne binecuvânteze cu un Crăciun cu conținutul adevărului și cu un an fericit.

La mulți ani!

Pastor Vasile Bodiș

Evanghelistul Luca în capitolul 2, de la versetul 1 la 20 ne relatează minunatul moment al nașterii Domnului Isus Cristos. De multe ori au apărut îngeri în Biblie. Prezența lor însemna anunțarea judecății lui Dumnezeu sau aduceau veste bună, dar nicăieri în Biblie nu a apărut înger însoțit de o oaste cerească.

"Și deodată, împreună cu îngerul s-a unit o mulțime de oaste cerească, laudând pe Dumnezeu și zicând: Slavă lui Dumnezeu în locurile prea înalte, și pace pe pământ între oamenii plăcuți Lui." (Luca 2:13)

Prezența oastei cerești arată că Cel ce s-a născut este Cristosul, Fiul lui Dumnezeu și nimeni nu este ca El.

Prezența îngerilor ne spu-

Vă aduc o veste bună!

ne și nouă că suntem datori să-l slăvim pe El. Îngeri au făcut-o, deși Domnul Isus nu și-a dat viața pentru ei. Biblia ne îndeamnă să mulțumim lui Dumnezeu pentru Domnul Isus: *"Mulțumiri fie aduse pentru darul Lui nespuse de mare."* (2 Cor. 9:5)

Se cuvine să-I mulțumim pentru că Isus ne-a adus pace, împăcare, bunăvoință lui Dumnezeu, dreptatea, adevărul și viața. Îngerul a dat un semn clar, ca nu cumva păstorii să se închine altcuiva. De 2000 de ani semnul este dat, ca oricine să știe cum trebuie să se închine. Ei s-au dus la Betleem și au găsit totul întocmai cum

le vestise Dumnezeu prin îngeri. Cuvântul lui Dumnezeu este atât de precis.

Veți găsi un prunc înfășat în scutece și culcat într-o iesle. Veste bună este că El și astăzi poate fi găsit. Singurul indicator spre Cristos este Evanghelia. Ei s-au bucurat pentru că L-au găsit exact așa cum li se vestise. Cuvântul este în deplină concordanță cu lucrarea lui Cristos.

Un alt lucru demn de semnalat este că păstorii n-au adus nimic, dar au plecat plini de bucurie. *"Și păstorii s-au întors, slăvind și laudând pe Dumnezeu pentru toate cele ce*

auziseră și văzuseră." (Luca 2:20).

Chiar dacă ne simțim atât de nevrednici de dragostea lui Dumnezeu și nu avem ce să-I aducem, totuși putem să fim umpluți de bucurie și pace. Să ne debarasăm de toate poverile sufletului, și în spiritul iertării și al bunăvoinței să ne bucurăm de Salvatorul lumii care a coborât și la noi. *"Și Dumnezeul meu să se îngrijească de toate trebuințele voastre, după bogăția Sa, în slavă, în Isus Cristos. A lui Dumnezeu și Tatăl nostru să fie slava în vecii vecilor! Amin."* (Fil. 2:19-20)

Vă doresc un Crăciun binecuvântat de Dumnezeu și un An Nou fericit în Cristos!

Pastor Teofil Tripo

Îngeri și oameni au vestit nașterea Domnului Isus

Prin harul lui Dumnezeu sărbătorim din nou nașterea Domnului Isus Hristos. Această sărbătoare este cea mai frumoasă și cea mai importantă dintre sărbătorile de iarnă. Ea aduce multă bucurie și pace în inimile și casele noastre.

Chiar dacă de la evenimentul sărbătorit au trecut două milenii, această sărbătoare nu și-a pierdut din farmec. În toată lumea, oameni de toate vârstele, săraci și bogați, învățați și oameni fără carte, se bucură la acest mare praznic creștin. Unora le aduce bucurie partea de ceremonie și partea exterioară a sărbătorii, altora Cel care este sărbătorit cu această ocazie.

În calitate de creștini autentici, avem datoria să intrăm în miezul acestei săr-

bători și să înțelegem cum s-au petrecut lucrurile și L-a determinat pe Dumnezeu să-L trimită în lumea noastră pe Domnul Isus.

Din evanghelii înțelegem că Dumnezeu în providența Sa a pregătit momentul până în cele mai mici detalii. L-a trimis pe Gavril, o însemnată căpetenie a îngerilor, să o înștiințeze pe fecioara Maria despre planul Său cu privire la ea. Acest lucru era de folos deoarece această tânără urma să treacă printr-o experiență pe care n-a mai avut-o nimeni în istorie. (Luca 1:26:38). Dumnezeu l-a pregătit și pe Iosif printr-un înger care i s-a arătat noaptea în vis, încredințându-l că situația în care se găsește logodnica lui nu este urmarea unui păcat, ci un plan special al lui

Dumnezeu. Dumnezeu care de multe ori s-a folosit și de oameni care nu erau slujitorii Lui, a pus pe inima lui August, conducătorul Imperiului Roman, să facă un recensământ al populației în întregul imperiu. Cum ludea la data aceea apartenența Imperiului Roman, acest recensământ s-a făcut și în această provincie romană. Dumnezeu a potrivit toate lucrurile în așa fel, încât toate profețiile cu privire la nașterea lui Mesia să se împlinească. Nașterea Domnului Isus este una dintre cele mai mari minuni care au avut loc vreodată **COBORÂREA FIULUI LUI DUMNEZEU ÎN LUMEA NOASTRĂ**. Pavel scrie în Filipeni 2:6-7: „S-a dezbrăcat pe sine însuși și a luat un chip de rob făcându-se asemenea oamenilor”. Cu

alte cuvinte a schimbat cerul cu ieslea din Betleem.

Îngerul venit din cer la păstorii din câmpie le-a adus acestor oameni simpli cea mai minunată veste, Luca 2:10-11: „Nu vă temeți căci vă aduc o veste bună care va fi o mare bucurie pentru tot norodul: astăzi în cetatea lui David, vi s-a născut un Mântuitor, care este Hristos Dumnezeu”. Cel născut în ieslea din Betleem era Mântuitorul, pentru toți cei care vor crede în El. Mântuire înseamnă iertarea păcatelor, izbăvirea de sub puterea păcatului și salvarea de la pedeapsa veșnică. Îngerii, care apoi s-au alăturat îngerului mesager, au cântat una dintre cele mai frumoase cântări pe care le-au auzit pământenii vreodată: „Slavă lui Dumnezeu în locurile prea

înalte, și pace pe pământ între oamenii plăcuți lui.” Luca 2:14. Veniți să ne alăturăm și noi acestora, căci adevărata creștinii pătrund în miezul sărbătorii și se bucură de marele har pe care Dumnezeu ni l-a dat nouă prin Domnul Isus. Ei nu neglijează nici partea exterioară a sărbătorii DAR cuvântul, cântare, închinarea și trăirea cu Domnul Isus prin Duhul Sfânt sunt cele mai importante.

Fie ca sărbătoarea nașterii Domnului Isus din anul acesta să ne apropie mai mult de Cel care S-a născut în iesle, a murit pe cruce, iar astăzi este în glorie la dreapta lui Dumnezeu.

David Gavra,
Biserica Penticostală nr. 1
din Micherechi

An de an: „Hristos s-a născut!”

La sfârșitul fiecărui an din viața noastră vrând, nevrând suntem puși în situația să ne aducem aminte de un eveniment istoric, petrecut în urmă cu 2000 de ani, eveniment care a marcat și va marca viața umanității până la sfârșit.

Poate că în febra pregătirilor pentru sărbători meditația noastră referitor la nașterea Domnului Isus Hristos este superficială și fără să ne dăm seama stăm pasivi față de vocea poetului care ne îndrumă prin următoarele versuri:

„El vine iar să ne-aducă-n dar

Din cerescul har dulce din amar

Nu-L alungați, gazde și argați

Ci-L primiți în case și-n inimi.”

Napolean a zis: „Dacă Socrate ar intra în cameră, noi l-am onora ridicându-ne în picioare. Dar dacă ar intra Hristos, noi ne-am arunca la picioarele Lui și ne-am închinat Lui.”

Dacă sfârșitul acestei lumi în care noi trăim n-a venit încă și prin ajutorul lui Dumnezeu și anul acesta putem sărbători alături de cei dragi Nașterea Domnului Isus și Revelionul, asta înseamnă că Tatăl din ceruri mai are har pentru cei care încă refuză să cadă-n închinare la picioarele Lui.

Făcând o meditație scurtă asupra evenimentului „Nașterii lui Isus Hristos”

vom vedea că el a fost pregătit cu multă minuțiozitate. El nu putea fi lăsat la voia întâmplării.

În primul rând, Dumnezeu a avut în vedere formarea unui popor deosebit, a unui popor mesianic care să îndeplinească pe pământ trei mari misiuni:

– Să proclame existența unui singur Dumnezeu, într-o lume în care existau foarte mulți zei.

– Să dea omenirii cuvântul scris și profețiile lui Dumnezeu transmise prin profeții lui.

– Să pregătească instrumentul: o fecioară curată prin care avea să se întrupeze Fiul lui Dumnezeu.

În al doilea rând Dumnezeu a avut în vedere răspândirea pe pământ a adevărului cu privire la singurul Dumnezeu, prin împrăștierea poporului evreu prin intermediul celor două diaspore care au avut loc între anii 700–500 înainte de Hristos.

În al treilea rând era necesar formarea unei limbi de largă circulație în locul uni amalgam de tot felul de limbi folosite în acea perioadă lipsite de un vocabular prea larg, limba aceasta fiind limba greacă, o limbă foarte răspândită în acea vreme. În al patrulea rând, era nevoie de o pacificare a lumii din vremea aceea frământată de tot felul de războaie și împăratul Augustus, cezarul imperiului roman din vre-

mea aceea inaugurează, la Roma, Altarul Păcii proclamând „pax romana” (pacea romană) în toată lumea cuprinsă între hotarele Imperiului Roman.

Făcând o analiză profundă a acestor lucruri pregătitoare în vederea primei venirii a Domnului Isus Hristos vom vedea că vremea pe care noi o trăim este vremea celei de a doua venirii a Fiului omului.

Dacă profețiile referitoare la prima venire făcute cu sute de ani înainte s-au împlinit matematic, trebuie să avem în vedere că Biblia ne vorbește foarte clar și despre semnele celei de a doua venirii.

Clopoțele care marchiază trecerea dintre ani ar trebui să constituie pentru fiecare creștin care s-a înrolat în poporul Domnului un semnal pentru o viață tot mai apropiată de a oamenilor din Izrael pentru care venirea lui Mesia a constituit o mare bucurie.

Simeon luându-l în brațe pe pruncul născut în ieslea din Betleem a spus: „Acum, slobozește în pace pe robul Tău, Stăpâne după cuvântul Tău, căci au văzut ochii mei mântuirea Ta.” (Luca 2; 29, 30)

Biblia ne spune despre acest om că el ducea o viață sfântă și era plin de frica lui Dumnezeu.

Doamne ajută-ne și pe noi să fim așa!

Viorel Bogdan

Meditații la sfârșit de an

Încă din copilărie
anii trec și lasă-n urmă
lacrimi, zbucium, frământare...

gânduri multe care scurmă

inimile mpovărate
și-orice suflet care-aleargă
să câștige, să adune
tot mai mult din lumea largă.

Unde-i toată tinerețea
cea atât de nvolburată
cu solemne legăminte
de iubire devotată?...!

Un poem de gingășie!...
parcă-i auziți ecoul...
Ce fior! Ce nostalgie!
V-amintiți? I-ați fost eroul.

Numai roada va rămâne
și aici și-n slăvi eterne.
Da, oricui așa i-e somnul
după cum tot el și-așterne.

Când în cartea vieții tale
se va scrie-o nouă filă,
tu proșterne-te în rugă
cu o inimă umilă
ca să plângi cu lacrimi multe
pentru toți ai tăi din casă.
Și în ziua răsplătirii
cu Isus vei sta la masă.

Tot ce-a fost deșertăciune
și ți-a întinat chivotul
să aduci în rugăciune
către Cel ce știe totul.

El cu sânge fără vină,
de-L primește fără zăbavă,
îți va face haina albă
și te va primi în slavă.

Vremea-i apă curgătoare.
Domnul însuși o grăbește.
Dar să nu uiți niciodată
cât de mult El te iubește.

Corneliu Livanu

Noi donații ale Fundației „Pentru elevii noștri”

Pe data de 16 decembrie, la Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” a avut loc o serbare intitulată „Crăciunul copiilor”. Cu prilejul donației pe care Fundația „Pentru elevii noștri” a făcut-o Liceului „Nicolae Bălcescu”, i-am solicitat doamnei Roxin câteva cuvinte despre activitatea fundației.

— În ultimii doi ani, am premiat cu cadouri mai ales rezultatele deosebite pe care le-au avut elevii la școală, cunoștințele deosebite de limbă maternă, precum am onorat și rezultatele foarte bune pe care le-au avut elevii noștri în domeniul sportului și al culturii. La sfârșitul anului trecut, am premiat 28 de absolvenți ai liceului românesc și șase elevi care au terminat școala generală în cadrul acestei instituții de învățământ. Iar pentru doi absolvenți a fost oferit câte un premiu în valoare de 30.000 de forinți, în cazul unui examen de admitere cu rezultat bun și, bineînțeles, dacă își vor și continua studiile. Spre bucuria noastră, au fost onorate ambele premii. Datorită donațiilor oferite în ultimii doi ani, a fost posibil ca anul acesta să îmbogățim condițiile de educare ale elevilor cu o donație importantă de obiecte. Prin aceasta ajutam dezvoltarea activităților culturale ale elevilor. În acest spirit le-am oferit acum și 20 de dicționare de ortografie a limbii maghiare, singurele pe care le vor putea folosi la bacalaureat.

— Ați mai oferit și altceva, din câte am văzut...

— Da, am oferit elevilor unele obiecte care vor fi folosite la ora de gimnastică,

iar pentru liga elevilor, atât pentru școala generală cât și pentru liceu, la cererea lor, le-am înmănat un video-recorder, la care se poate atașa și cameră, pentru a se înregistra diferitele manifestări ce se organizează la școală, precum și un casetofon audio, cu CD, care a fost cerut tot pentru programe, sau pentru pregătirea elevilor. Cu toate acestea, cadoul de cea mai mare valoare a fost o masă de biliard Pool, pentru căminul de elevi. Aceasta pentru ca elevii să dispună de un mijloc de distracție în plus, într-un mediu civilizat. Masa s-a cumpărat cu ajutorul Comitetului pe Probleme Sociale și de Sănătate al Primăriei orașului Giula. Aș vrea să transmit pe această cale mulțumiri deosebite președintelui acesteia, *Ioan Cora*.

— Toate acestea, presupun, v-au costat foarte mult. De unde ați făcut rost de fondurile necesare?

— Din diferite donații oferite de părinți, actuali și foști profesori, din cele oferite de către reprezentanții minorității românești de pe teritoriul întregii țări, un sprijin deosebit primind de la Autogovernarea locală a românilor din Giula.

— Ce planuri aveți pentru viitor?

— Am dori să cumpărăm pentru Centrul Cultural Român, pentru sala de teatru, un ecran de 3x5 metri dimensiune, pentru filmele difuzate în cadrul clubului de filme. Dar, desigur, acesta se poate folosi pentru proiecții la orice alt eveniment. Pentru predarea desenului am dori să cumpărăm o păpușă-model, care să stea la dis-

poziția elevilor și a profesorilor. Pe lângă acestea, se va cumpăra echipament de tricouri pentru echipele Școlii Generale și pentru cele ale Liceului. S-a ivit și nevoia unei case de păpuși, cu ajutorul căreia cei mici ar putea să învețe mult mai ușor și în mod mai atractiv limba română și limba engleză. Am dori totodată să renovăm terenul de joacă din curtea școlii cu elemente noi, ceea ce, de fapt, este un scop mai vechi, dar până acum din cauza fondurilor nu s-a putut realiza.

— Înseamnă că este binevenită orice donație, pentru că planurile sunt multe...

— Așa este. Pentru unele deja avem fonduri, pentru altele însă ne mai lipsesc banii. Tocmai de aceea primim cu bucurie orice donație. Acestea se pot lăsa ori la mine, ori la directorul școlii, sau chiar la secretariat. Aș dori să menționez încă faptul că Fundația noastră a împlinit de curând trei ani de funcționare, ca atare, în primăvara anului viitor este îndreptățită să primească 1% din impozitul personal al fiecăruia.

— Din câte știu, cu scopul de a îmbogăți fundația organizați și un bal de binefacere.

— Pe data de 15 ianuarie va avea loc balul Fundației pentru anul 2005, cu începere de la ora 19.00, la Centrul Cultural Român. Intenția de participare se poate anunța la secretariatul Liceului „Nicolae Bălcescu”. Ca încheiere, cu ocazia Sfintelor Sărbători de Crăciun doresc tuturor celor care ne-au ajutat în vreun fel un An Nou Fericit.

Toma Iova

Crăciunul copiilor la școala românească din Giula

În fiecare an, în preajma Crăciunului, elevii Școlii Generale și ai Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu” din Giula țin o serbare la care copiii se pregătesc cu mici programe pentru colegii lor și pentru părinții și profesorii prezenți. Anul acesta, serbarea a avut loc pe data de 16 decembrie. Sala mare a liceului a fost plină de profesori și elevi. Alături de ei s-a aflat și doamna *Perjési Klára*, primarul orașului Giula.

Seara a început cu un eveniment surpriză. Președinta Fundației „Pentru elevii noștri”, *Ana Roxin Nagy*, a înmănat o donație valoroasă conducerii liceului, pentru a se folosi în educarea elevilor. În urma acestui gest, aplaudat cu entuziasm de elevi, a început spectacolul propriu-zis. Șirul programelor a fost deschis de eleva *Iulia Machhour* care, acompaniată la pian de profesoara *Delia Magdu Krasznahorkai*, a susținut un scurt recital de fluiet. Mai apoi, elevii claselor 5, 6 și 7 au interpretat o piesă intitulată „Steaua sus răsară”, o piesă în care s-au evocat evenimentele petrecute la Nașterea Mântuitorului. Aceasta a fost urmată de corul școlii, dirijat de profesoara *Anett Somogyi Gyarmati*, care a interpretat un buchet de colinde și cântece de Crăciun. „Câmpul fermecat” a fost piesa următoare, în care copiii de la școala generală i-au invitat pe cei prezenți la o călătorie imaginară în lumea norilor. Au urmat apoi piesele „Păpușa de Crăciun” și „Suita stelelor”, interpretate cu mare succes de elevii școlii generale. Copiii au fost pregătiți de învățătoarele claselor 1-4, și profesorii claselor 5 și 7.

Toma Iova

Serbare la grădiniță

Pe data de 15 decembrie, copiii grădiniței cu grupe românești de pe strada Galamb din Giula au avut o serbare de Crăciun împreună cu părinții. Este pentru prima dată când această serbare s-a făcut după-amiază, cu începere de la ora 16.00, astfel că și părinții s-au putut bucura, alături de odraslele lor, de programele pregătite. În prima parte a programului grupele au pregătit, împreună cu părinții, câte un ornament pentru pomul de Crăciun. Apoi fiecare grupă și-a prezentat programul de colinde și poezii, serata fiind încheiată cu o cină binemeritată.

T. Iova

Cadouri pentru școlarii români din orașul Aletea

Cu ocazia sărbătorii Crăciunului, Autogovernarea Românească din Aletea a invitat la sediul său toți elevii Școlii generale românești din această localitate pentru a le oferi câte-un cadou. În cadrul întâlnirii românești, școlarii din cursul inferior, iar apoi cei din cursul superior au prezentat membrilor autogovernării, părinților și rudelor un

program de Crăciun, alcătuit din colinde și poezii românești. Copiii au mai interpretat și câteva dansuri populare, fiind instruiți de profesorul pensionar *Ioan Ruja* din Giula.

Cadourile de Crăciun au fost înmănate de însuși Moș Crăciun, binecunoscutul *Gheorghe Bagy*, care a fost ales cel mai frumos Moș Crăciun din întreaga țară. R. Păcșay

Moș Crăciun la Catedra de Română din Seghedin

Reluând o tradiție mai veche, studenții Catedrei de Română din Seghedin au participat la „Seara lui Moș Nicolae”, unde, pentru câteva ore, cei tineri și mai puțini tineri au revenit la emoțiile din copilărie, când îl așteptau cu sufletul la gură pe Moșul cu barba albă și cu sacul plin. Moșul a venit și de această dată, cu un sac de glume, însoțit de ghidul Crampus. Cele mai meritate cadouri le-au primit perechile de virtuozii studenți dansatori, care ne-au prezentat o suită de jocuri

populare din Moldova, în costume originale. În horă s-au prins, la urmă, toți, cu mic, cu mare, și este doar o bănuială că ritmul din ce în ce mai alert al melodiei de joc era destinat special profesorilor... Oricum atâta timp cât, la 6 decembrie, primești o punguță roșie, cu dulciuri delicioase, ai toate motivele să fii optimist și vesel, chiar dacă în săptămânile viitoare, următorul Moș, pe care-l chemăm Crăciun aduce un sac de examene...

Mihaela Bucin

Serbarea Crăciunului la Micherechi

Duminica trecută, 19 decembrie, Casa de Cultură din Micherechi a fost plină cu musafiri veseli și curioși. Ca în fiecare an, și acum s-a organizat Serbarea Crăciunului, la care elevii Școlii generale „Nicolae Bălcescu” din Micherechi s-au pregătit cu un program special părinților, rudeniilor și tuturor celor prezenți.

Serbarea s-a deschis prin cuvintele de salut ale directorului Zoltan Ruja. Programul a început cu corul școlii, dirijat de profesorul Gheorghe Păcaș, care a interpretat cântece de Crăciun și colinde. Pe scenă au urmat apoi clasele inferioare: „Dansul fulgilor”, un joc în cerc, piesa „Crăciunul”, după care a urmat formația „O-zone”, aceasta având un succes deosebit.

În continuare au evoluat clasele superioare cu piesele: „Meșterul Ioan”, „Care dintre cei nouă”. Interpretarea „Funky aerobic” a fost privită cu mare curiozitate. „La cofetărie” au sărit palmele, după care dansul modern iarăși a stârnit mare interes. Serata s-a încheiat cu dansurile populare ale școlii

și ale Echipei Păstrărilor de Tradiții „Gheorghe Nistor”, care, ca de obicei, au oferit

clipe nemaipomenite pentru întreaga audiență.

Cristian Martin

Reprezentatii de teatru la Otlaca și Bedeu

În data de 9 decembrie 2004, echipa de teatru de amatori a liceului „Nicolae Bălcescu” din Giula, a fost invitată în Otlaca-Pustă să prezinte în fața copiilor o piesă de teatru. Piesa se numește „Gărgăunii dragostei” de Iosif Vulcan, pregătită de profesorii Eugen Țugulea și Vera Gurzău. Am ajuns la ora 15, urmând să avem spectacol la ora 16. Copii s-au adunat, încet, încet s-au umplut sala, iar noi, pregătiți, am început spectacolul. Am avut emoții ca de fiecare dată când prezentăm piesa. După terminarea spectacolului, surorile Son, fiicele locului, ne-au invitat la ele acasă, primindu-ne cu brațele deschise ca într-o familie de români adevărați. Ne-am simțit și mai bine datorită faptului că sunt colegile noastre, iar părinții lor sunt niște oameni extraordinari, care în acea zi au jucat rolul lui „Moș Nicolae”, dăruindu-ne fiecăruia câte un cadou. Cu această ocazie ținem să mulțumim domnului dr. Octavian Dumitraș, tatăl surorilor și mamei lor, Cornelia Son, de asemenea.

Echipa de teatru vă urează Crăciun Fericit și un călduros „La Mulți Ani!”.

Timea Darko și Cristian Șuta

În data de 16 decembrie, împreună cu echipa de teatru a liceului, am plecat înspre Bedeu pentru a ne prezenta piesa în fața copiilor de acolo. Am dorit ca spectacolul să fie un cadou de Crăciun din partea noastră pentru românii din Bedeu. Am pornit dimineața devreme cu emoții, deoarece aceasta a fost ultima prezentare a spectacolului nostru în acest an 2004. Cu toate că a fost ultima, a fost foarte reușită. Profesorii, în frunte cu directoarea școlii generale românești din Bedeu, Elena Silaghi, ne-au primit cu brațele deschise și cu multă căldură. Ca de fiecare dată, am avut emoții și un mic impediment, scena fiind cam mică, dar aplauzele insistente ale micilor noștri spectatori ne-au arătat că ne-am descurcat, domolindu-ne emoțiile. După spectacol am luat masa grăbindu-ne înapoi la școală pentru a putea participa la Serata de Crăciun, organizată de elevii liceului. Mulțumim doamnei noastre profesoare îndrumătoare, Vera Gurzău, pentru încrederea acordată nouă, sprijinul și turneele organizate pentru noi. Vă dorim un Crăciun Fericit și An Nou plin de bucurii, alături de cei dragi. La Mulți Ani!

Ioana și Bianca Son

Colinde la grădinița din Micherechi

Vinerea trecută, 17 decembrie, Grădinița română din Micherechi a organizat un program de Crăciun pentru copilașii casei. După serbările în grupe, cele cinci grupe ale grădiniței s-au adunat în jurul pomului de Crăciun din sala sportivă. Aici,

grupele au prezentat, rând pe rând, colindele și cântecele de Crăciun prin care s-a creat o adevărată atmosferă a unui „cor îngeresc”. După programul copiilor, și educatoarele au oferit celor mici câteva momente deosebite, cântându-le despre

adevărata dragoste divină, care s-a arătat prin trimiterea singurului Fiu Dumnezeu, Iisus Hristos, pentru mântuirea omenirii. Crăciunul grădiniței s-a încheiat cu cântări și artificii.

Rita Păcaș

A lergând la fereastră, o deschise și scoase capul afară. Nu era nici pic de ceață, nici pic de negură; frig limpede, vesel, plăcut, pișcător; frig, ca să pună sângele în mișcare; o lumină a soarelui aurie, un cer dumnezeiesc: un aer proaspăt, dulce; clopotele vesele. Oh, superb! Superb!

– Ce zi e azi? strigă Scrooge la un băiat de jos în haine de duminică, care, probabil, dădea târcoale să vadă ce face.

– Poftim? răspuse băiatul cu toată uimirea în glas.

– Ce zi e astăzi, drăguțule? zise Scrooge.

– Astăzi! Păi, e Crăciunul! răspuse băiatul.

– E Crăciunul! își spuse Scrooge. Nu l-am pierdut. Spiritele le-au făcut pe toate într-o singură noapte. Ele pot face tot ce vor. Bineînțeles că ele pot. Negreșit că ele pot. Hei, băiete!

– Da! răspuse băiatul.

– Știi vânzătorul de păsări de la colțul celei de-a doua străzi? îl întreabă Scrooge.

– Mai întrebi?, răspuse flăcăul.

– Ce băiat deștept! Spuse Scrooge. Un băiat deosebit! Nu știi dacă a vândut curcanul ăla mare care atârna acolo? Nu curcanul cel mic, ci pe cel mare?

– Cum, pe ăla mare cât mine? întreabă băiatul.

– Ce băiat încântător! spuse Scrooge. E-o plăcere să vorbesc cu el. Da, tinere.

– Atârna încă acolo, răspunse, băiatul.

– Chiar? Du-te și cumpără-l, zise Scrooge.

– Ce, ești somnambul? exclamă băiatul.

– Nu, nu, vorbesc serios, spuse Scrooge. Du-te și cumpără-l și spune-le să vină aici cu el ca să le pot da adresa unde să-l ducă. Întoarce-te cu omul și-am să-ți dau un șiling. Dacă te întorci cu el în mai puțin de cinci minute îți dau jumătate de coroană!

Băiatul fugi ca din pușcă. Chiar și o mână cu degetul pe trăgaci nu ar fi tras nici pe jumătate atât de repede.

„Am să-l trimit acasă la Bob Cratchit, șopti Scrooge, frecându-și mâinile și râzând. El n-o să știe cine-l trimite. E de două ori mai mare decât Tiny Tim. Joe Miller n-a făcut niciodată o asemenea glumă lui Bob!”

Mâna cu care a scris adresa n-avea prea multă putere, dar a scris-o cum a putut și s-a dus jos să deschidă ușa de la stradă, pregătit ca să-l întâmpine pe vânzătorul de păsări. Cum stătea acolo, așteptându-l să sosească, ciocănelul de la ușa îi sări în ochi.

Am să-l iubesc cât timp voi trăi! strigă Scrooge,

Charles Dickens

O poveste de Crăciun

(fragmente)

mângâindu-l cu mâna. Abia mă uitam la el înainte. Ce expresie de treabă are! E un ciocănel minunat! Iată curcanul. Hei! Bună! Ce mai faceți! Crăciun fericit!

Ce mai curcan! Nu-ți venea să crezi că pasărea aceasta a putut să stea pe picioarele sale. Ele s-ar fi rupt într-o clipă ca niște bețișoare de ceară.

– Cum, dar e imposibil să-l duci până în Camden Town, spuse Scrooge. Trebuie să iei o trăsură. (...)

Se îmbracă „cu ce avea mai bun” și, în cele din urmă ieși pe stradă. Era tocmai timpul când oamenii plecau în vizite, așa cum îi văzuse împreună cu Fantoma Crăciunului Prezent; și mergând cu mâinile la spate, Scrooge se uita la fiecare cu un zâmbet încântat. Avea o înfățișare atât de plăcută, încât trei sau vreo patru inși bine dispuși îi spusese „bună dimineața, domnule! Crăciun fericit!”. Și Scrooge spusese după aceea că din toate sunetele binecuvântate, pe care le auzise vreodată, acelea fuseseră cele mai minunate pentru urechea lui.

Nu merse prea departe, când, venind spre el, îl văzu pe domnul cu înfățișarea frumoasă care intrase în biroul lui cu o zi mai înainte și-i spusese: „Scrooge și Marley, cred?”. Simți ca un junghi prin inimă când se gândi cum putea să-l privească acest bătrân domn când se vor întâlni, dar știa ce cale i se deschisese înainte și pormi pe ea.

– Dragă domnule, spuse Scrooge, și luându-l pe bătrânul de amândouă mâinile, cum îți merge? Sper c-ați reușit ieri. A fost drăguț din partea dumneavoastră. Vă urez un Crăciun fericit, domnule!

– Domnul Scrooge?

– Da, zise Scrooge. Acesta este numele meu și mă tem că nu e plăcut pentru dumneavoastră. Permiteți-mi să vă cer iertare. Și vreți să aveți bunătatea... Aici Scrooge îi șopti la ureche.

– Doamne Sfinte! strigă domnul ca și cum i s-ar fi tăiat respirația. Dragă domnule Scrooge, vorbiți serios?

– Vă rog, spuse Scrooge. Nici un bănuț mai puțin. Multe datorii rămase din urmă sunt incluse în asta, vă asigur. Imi veți face această favoare?

– Dragă domnule, spuse celălalt, strângându-i mâna. Nu știu ce să spun la o asemenea...

– Nu spuneți nimic, vă rog, răspunse Scrooge. Veniți pe la mine. Veniți să mă vedeți?

– Da! strigă bătrânul domn. Și era clar că avea de gând să vină.

– Mulțumesc. Vă sunt foarte obligat. Mii de mulțumiri. Dumnezeu să vă binecuvânteze!

Se duse la biserică, se plimbă pe străzi, s-a uitat la oamenii care se grăbeau încolo și încoace, i-a mângâiat pe copii pe cap, le-a pus întrebări cerșetorilor, s-a uitat jos în bucătăriile caselor și sus la ferestre și a descoperit că totul putea să-i facă plăcere. Nu visase niciodată că vreo plimbare – vreun lucru oarecare – i-ar fi putut da atâta fericire. După-amiază își îndreptă pașii spre casa nepotului său.

A trecut prin fața ușii de vreo zece ori înainte de a avea curajul să urce treptele și să bată. Dar, își luă inima în dinți și o făcu.

– Stăpânul tău e acasă, dragă mea? spuse Scrooge fetei. Drăguță fată! Foarte drăguță!

– Da, domnule.

– Unde e, drăguță? zise Scrooge.

– Este în sufragerie, domnule, împreună cu doamna. Am să vă conduc sus, dacă doriți.

– Îți mulțumesc. Mă cunoaște, spuse Scrooge, cu mâna pe clanta sufrageriei. Am să intru, dragă.

Apăsă pe clanță încet, își băgă capul înăuntru și se uita după ușa. Cei doi se uitau la masă (care era aranjată cu mare fast), pentru că tinerii aceștia sunt foarte atenți cu astfel de lucruri și vor ca totul să fie în ordine.

– Fred! zise Scrooge.

Doamne sfinte, cum a tresărit nepoata lui prin alianță!

Scrooge uitase pentru moment cum o văzuse stând în colț cu un scaunel sub picioare, altfel nu ar mai fi făcut așa, cu nici un preț.

– Hei, pe cinești mea! Cine e? strigă Fred.

– Sunt eu, unchiul tău Scrooge. Am venit la cină. Pot să intru, Fred?

– Se întâmplă doar o singură dată pe an, domnule, se rugă Bob, apărând din „tancul” său. N-o să se mai repete. M-am cam inveselit aseară, domnule.

– Uite ce-am să-ți spun eu acum, prietene, zise Scrooge, n-am să mai suport o chestie ca asta. Și de aceea, continuă el, sărind din scaun și dându-i lui Bob un bobarnac așa de zdravăn în pânțele, încât acesta se trase înapoi clătănându-se până ajunse în tanc... și de aceea am de gând să-ți măresc salariul!

Bob tremură și se apropie de riglă. Li trecu prin cap, pe moment, ideea de a-l lovi pe Scrooge cu ea, de a-l ține și de a chema oamenii din curte în ajutor pentru a-l pune într-o cămașă de forță.

– Crăciun fericit, Bob, spuse Scrooge, cu o seriozitate care nu putea fi luată drept altceva, în timp ce-l bătu pe umăr. Un Crăciun mai fericit, Bob, dragul meu, decât ți-am urat mulți ani! Am să-ți măresc salariul și-am să încerc să ajut familia ta la nevoie și-o să discutăm despre problemele tale chiar în după-amiaza aceasta la un pahar de punch fierbinte de Crăciun. Bob! Fă focurile mari și mai cumpără o lopată nouă pentru cărbune, înainte de-a mai scrie măcar un i, Bob Cratchit!

Scrooge făcu mai multe decât promisese. El le-a făcut pe toate și infinit mai mult; și pentru Tiny Tim, care Nu a Murit, i-a fost ca un al doilea tată. El a devenit cel mai bun prieten, cel mai bun patron și cel mai bun om pe care l-a cunoscut bătrânul City sau oricare alt bătrân oraș sau târg din lumea asta. Unii oameni râdeau când vedeau schimbarea lui, dar el îi lăsa să rădă și puțin se sinchisea, pentru că el era destul de înțelept să știe că nimic nu s-a făcut vreodată pe acest glob de care unii oameni să nu fi răs la apusul vieții; și cunoscând faptul că unii ca aceștia vor rămâne orbi, oricum el se gândea că ar fi trebuit să-și crețească ochii râzând, decât să capete boala într-o formă mai puțin atrăgătoare. Inima lui râdea, se bucura și aceasta îi era suficient.

Nu mai avu alte întâlniri cu Spiritele, dar trăi după Principiul Abstenenței Totale, chiar și după aceea; și întotdeauna se spunea despre el că știa să sărbătorească Crăciunul, dacă vreun om viu posedă această taină. Fie ca asta să se spună și despre noi, despre noi toți! Și așa, cum spunea Tiny Tim, Dumnezeu să ne binecuvânteze pe Noi Toți!

"Dumnezeu mi-a dat înțelepciunea să mă întorc acasă..."

Gavril Gurzău s-a născut la Micherechi, dar copilăria și-a petrecut-o în Giula. A plecat de tânăr de acasă. A terminat Școala Generală Românească din orașul Giula. Apoi la o școală profesională din Bichișciaba a învățat meseriile de bucătar și ospătar. Fiindcă tot timpul l-a preocupat teologia, s-a hotărât să se înscrie la Seminarul Teologic "Ioan Popascu" din Caransebeș, absolvind apoi și Facultatea de Teologie din Oradea. Din Oradea, drumul acestui tânăr până la Micherechi, a trecut prin Statele Unite și prin unele locuri ca-n povești.

– *Gabi, ce te-a motivat să-ți faci studiile în România?*

– Fiind român din Ungaria, totdeauna am avut tendința și pretenția să învăț mai mult despre cultura de unde mă trag. Timp de nouă ani, cât am studiat în țara-mamă, am avut ocazia să-mi îmbogățesc cunoștințele și să cunosc tradițiile românești. Mă bucur mult și azi de aceste experiențe de viață.

– *După studii însă nu te-ai întors acasă, ci ai lucrat în străinătate. Ce te-a motivat să pleci?*

– Am avut foarte mulți foști colegi de facultate plecați în SUA, care au lucrat la diferite firme multinaționale. Ținând relația cu ei, m-am hotărât să plec și eu. După ce am absolvit la Facultatea de Teologie am avut posibilitatea să plec în Statele Unite, să lucrez la o firmă de vas de croazieră, care s-a numit Royal Careab. Aici mi-am început cariera ca ajutor de chelner, după care am devenit chelner. Vasul pe care lucram avea o lungime de 650 de metri și 18 etaje, unde am avut ocazia să cunosc foarte mulți oameni de diferite naționalități. Bucătăria avea 380 de angajați dintre care erau 200 de ospătari și 180 ajutoari de chelneri. Pe conducătorii acestei companii îi preocupa doar faptul ca toți angajații să se străduiască ca pasagerii să se simtă cât de bine. După doi ani am fost

promovat în funcție, apreciind activitatea, comportamentul, modul și stilul de a vorbi cu pasagerii, aceasta datorită experiențelor adunate la facultate și în viață. Devenind șef de sală, la "Melody", am făcut croaziere diferite și de neuitat. Primii ani i-am petrecut între Canada – Vancouver – Alaska. Din Alaska am plecat în Hawai, de unde mi-am continuat călătoria spre Los Angeles ajungând în Mexico Riviera, unde am avut posibilitatea și noi angajații să plecăm, să ne orientăm și să vizităm anumite monumente foarte frumoase și importante ale acestei țări. După ce mi-a expirat contractul, am avut posibilitatea să-mi iau o mică vacanță, să-mi vizitez familia, rudeniile și prietenii de acasă. Reîntorcându-mă în Statele Unite am avut parte de o croazieră diferită, cu care am plecat din Florida – Miami, ajungând la insulele Virgine (St. Thomas, St. Martin, St. Lucia, Barbados, Anigua), care a durat șase luni. Tot cu vasul de croazieră acestei firme am făcut Sudul Americii (Columbia, Argentina, Chile). Am mai făcut călătorii și în mediterană (Barcelona, Civita Vecchia, insulele mediterane – Capri, Sardinia, Corsica).

– *Din ce cauză ai renunțat până la urmă la călătoriile de poveste?*

– Acest lucru vroiam să-l

fac doar câțiva ani, pentru a-mi îmbogăți experiențele. Înainte să-mi expire contractul, m-a preocupat deja ideea să mă retrag din acest bussiness, având în vedere și alte planuri. Reîntorcându-mă acasă, am încercat să intru la mai multe firme multinaționale. Am participat la foarte multe interviuri, la firme americane și engleze, unde primeam răspunsuri pozitive; problema era că trebuia să aștept foarte mult timp, și nu am avut răbdare. Dar viața tot timpul își are surprizele ei și pentru aceasta e frumoasă. Ca o dovadă a vieții, într-o zi, răsfoind ziarul județean, am dat de un anunț, cum că PETROM-ul din Bichișciaba publică concurs pentru hotel manager și șef de sală, la care am candidat și eu. Au fost foarte mulți candidați, dar în sfârșit am reușit examenul pentru această poziție. Mă bucur foarte mult că fiind român din Ungaria și studiind în România, totdeauna am avut visul, că dacă mă întorc – pe ape limpezi – acasă, să lucrez la o firmă unde pot să-mi îmbogățesc cunoștințele, pe care le-am adunat în viață. Pe baza experiențelor mele adunate în străinătate aș dori să ridic nivelul firmei, al hotelului și restaurantului PETROM-ului.

– *Cum îți place noul serviciu?*

– Mă bucur foarte mult că domnul director **Ioan Puică** mi-a dat ocazia să conduc o parte a firmei cu sediul la Bichișciaba. Îi mulțumesc și pe calea aceasta doamnei **Komlódi Zsuzsa**, care este administratoare la oficiul din Telekgerendás, și care mă ajută foarte mult în munca mea și la ora actuală. Sincer să fiu, comparând cu ce am văzut eu până acum, funcționarea hotelului și a restaurantului PETROM seamănă, dar totuși diferă. Sper să mă acomodez într-o perioadă foarte scurtă și să ajungem la un nivel tot mai înalt cu acest hotel de trei stele, atât din punct de vedere turistic cât și economic.

– *Care sunt ideile cu care ai putea ridica la un nivel mai înalt acest departament?*

– Zilnic facem foarte multe cereri și prospecte pe care le trimitem la firme naționale și internaționale, mai ales firmelor din România care, dacă au posibilitatea, să se folosească de furnizările și serviciile oferite de noi. Fiindcă avem o parcare mare pentru autoturisme, autobuze și camioane, unde se întorc mulți români, din ianuarie 2005 planuim să avem mai mulți angajați – în bar, în restaurant și în hotel – care vorbesc și limba română.

– *În afară de munca de la firma PETROM, cu ce te mai ocupi în timpul liber?*

– Faptul că am muncit în SUA pe vapoare de croazieră, m-a îndemnat să iau legătura cu școlile profesionale din județul Bichiș și să ajut prin anumite treninguri pregătirea tinerilor care doresc să plece pe vapor de croazieră să lucreze ca ospătari sau chelneri.

– *Ți-a fost greu să te acomodezi la condițiile de acasă?*

– După aproape 9 ani petrecuți în România, apoi 6 ani în SUA, nu mi-a fost prea ușor să mă obișnuiesc din nou cu viața de acasă. Am cunoscut un alt stil de viață, alte obiceiuri. Cât

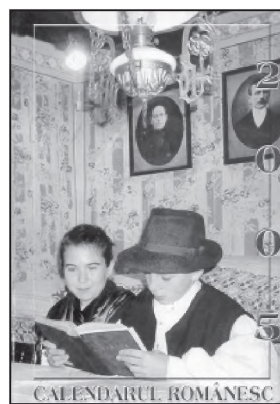
timp eram plecat țineam legătura cu familia, cu neamurile și cu prietenii. Cred că sunt un om foarte norocos, pentru că majoritatea prietenilor mei sunt căsătoriți, sunt oameni cu serviciu, și m-au ajutat mult să mă întorc acasă, să-mi găsesc aici rostul. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a dat înțelepciunea să mă întorc acasă, să fiu din nou printre ai mei.

– *Te-ai întors acasă după o călătorie foarte lungă. Ce planuri de viață ai?*

– Aș vrea să-mi revigorez cunoștințele pe care le-am înșușit în cursul studiilor din România, fiindcă n-am renunțat niciodată la visul meu din copilărie, să mă fac preot. Nu pot să spun când îmi va veni vremea, azi sau mâine, pentru că eu cred în vorba "omul plănuieste, Dumnezeu hotărăște". Dumnezeu mi-a făcut deja un dar: mi-a oferit ocazia să călătoresc, să vizitez 94 de țări, și cred că se apropie vremea când trebuie să devin și eu recunoscutor. Aș vrea cât mai curând să-mi găsesc perechea vieții, să mă căsătoresc, și să-mi dedic viața preoției.

Cristian Martin

A apărut Calendarul

A ieșit de sub tipar ediția din acest an a calendarului românesc. Așa cum arată și titlul, nici de această dată publicația nu se dezmințe, păstrând aceeași linie autentic românească, fără compromis.

Lucrarea se deschide cu o frumoasă poezie a mai puțin cunoscutului - și multă vreme interzisului - poet român Radu Gyr. Îndemnul său ni se potrivește și nouă foarte bine, de parc-ar fi fost scris ieri.

După prezentarea succintă a principalelor evenimente ale românilor din Ungaria pe anul 2004, în cadrul rubricii „Oameni și locuri”, urmează prezentarea unor personalități care, într-un fel sau altul, au vreo legătură cu românii din Ungaria.

Trunchiul acestui calendar este, așa cum v-ați obișnuit deja, alcătuit din partea de istorie, literatură și folclor, adică tocmai acea parte care este necesară unei minorități pentru a-și păstra și afirma identitatea.

Dacă mai adăugăm capitolele dedicate tinerilor, alături cu cele de divertisment și jocuri, aveți imaginea completă a unei apariții care nu trebuie să lipsească din nici o casă de român.

Pentru a intra în posesia Calendarului românesc – 2005, trebuie să vă adresați Redacției Foaia Românească, la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Gh. Doja nr.8, precum și activiștilor Uniunii sau parohiilor ortodoxe din localitățile cu populație românească.

Eva Iova

Sărbătoarea naționalităților din județul Bichiș

Comisia județeană pentru Minorități Naționale și Etnice din Bichiș organizează anual în mod tradițional Ziua Minorităților, pe la mijlocul lunii decembrie, prin rotație, în câte-o localitate bichișeană cu populație de naționalitate.

În acest an, „Ziua” a fost organizată în după amiaza de joi, 16 decembrie, în Centrul Cultural din Aletea, festivitatea fiind moderată de directorul *Gheorghe Ardelean*. Conform scenariului obișnuit, primarul *Pluhár László* a salutat participan-

te acest an distincția i-a fost oferită unuia dintre cei mai merituosi activiști culturali români din județ. Căci Gyuri este cunoscut de toată lumea nu numai ca un dansator și cântăreț cu har, ci și ca un activist cultural cu un mare spirit organizatoric, cu mult elan și energie nestăvilită. Iar cunoștințele sale din domeniul artei populare le transmite cu generozitate și generațiilor următoare. Cea mai bună dovadă a fost evoluția tinerilor dansatori români aleteni, care au urmat pe

ra de aceste echipe aletene au mai evoluat pe scenă doi copii reprezentând autoguvernarea polonezilor din Bichișciaba. Fetița pe care am admirat-o și în anul trecut a interpretat și de această dată cu o muzicalitate excelentă cântece poloneze, pe care, prin intermediul ei, începem să le cunoaștem și să le apreciem. La fel de bine gândită a fost evoluția corului sârbesc al școlarilor din Bătania. Ei au cântat în pitorești costume populare, transmitând prin repertoriul ales atmosfera apropiatăelor zile de Crăciun.

Cu un pahar de șampanie și o scurtă alocuțiune festivă rostită de *Tolnai Péter*, președintele Comisiei județene s-a încheiat propriu-zis „Zi a Minorităților” din județul Bichiș. Dar cei întruniți au mai stat mult timp grupuri-grupuri, discutând, schimbând păreri, exprimându-și impresiile, dată fiind ocazia când reprezentanții tuturor naționalităților bichișene se puteau întâlni într-un cadru festiv și totuși destins, ca în ajun de mare sărbătoare. **Edda Illyés**

ții și, într-o lungă înșiruire, oaspeții onorifici. Oratorul festiv a fost ministrul secretar de stat *Veress József*, care nu s-a limitat doar la cuvintele festive obișnuite la astfel de ocazii. Înaltul demnitar s-a declarat sincer și deschis, evidențiind punctele de tangență care îl leagă personal de concetățenii de naționalitate. În cuvinte calde, cu accente directe, oratorul a convins că prezența sa la Aletea a depășit cadrul formal al unor astfel de ocazii.

După această parte oficială a festivității au urmat momentele conferirii distincției județene unor personalități din rândurile naționalităților bichișene. Printre aceștia, placheta de bronz și diploma de onoare a fost oferită de către *Varga Zoltán*, președintele Consiliului Județean și cunoscutului dansator și cântăreț aletean *Gheorghe Bágy*. Nu întâmplător s-a declanșat o furtună de aplauze la rostirea acestui nume. Publicul, întreaga asistență și-a exprimat satisfacția că în

scenă după oferirea distincțiilor. Dar să nu anticipăm. Dincolo de distincția județeană, dincolo de aplauzele îndelungate, *Gheorghe Bágy* a primit și numeroase cadouri, de la doamna consul *Maria Teodora Pop*, din partea Consulatului României de la Seghedin, de la șeful de oficiu *Tiberiu Luhas*, din partea Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria.

A urmat programul cultural festiv, oferit de formații cunoscute și apreciate ale naționalităților din județ. Aici trebuie remarcat că de această dată programul a fost asigurat prin excelență de tineretul școlar. Și o altă observație meritorie are importanță deosebită din punctul nostru de vedere: au evoluat cinci echipe de dansuri ale naționalităților din Aletea, fiind prezentate dansuri țigănești, șvabești, slovace, românești și maghiare. Această diversitate dovedește nu numai o vie activitate artistică din acest domeniu, ci și atenția intensă care i se acordă. În afa-

Doi dansatori români au fost distinși la Aletea

Pe data de 18 decembrie, Primăria orașului Aletea a organizat „Ziua Minorităților”. Cu această ocazie, cele patru minorități din Aletea au fost invitate la Casa de Cultură la o serbare specială. La întâlnirea autoguvernărilor germană, română, slovacă și țigănească, primarul *Pluhár László* a deschis programul cu accentuarea existenței minorităților din această localitate. „Aletea a devenit o localitate primitoare de naționalități, o localitate a patru etnii, fapt care ne îmbogățește, a spus primarul, după care a mai adăugat: „Suntem mândri de minoritățile noastre care își păstrează identitatea, tradițiile și le transmit generațiilor următoare.”

Meritele acestora și de data aceasta au fost recompensate cu câte-o distincție pentru unul dintre membri comunității. Persoanele distinse au fost propuse de către autoguvernările minoritare. Pe baza propunerilor românilor din Aletea, Autoguvernarea Română a acordat două distincții pentru *Roza Santău Rus* și *Ioan Bagy*. *Dr. Ioan Selejan*, președintele autoguvernării ne-a declarat că cei doi români au fost distinși pentru activitatea lor însoțită de ani de-a rândul din cadrul Echipei de Păstrare a Tradițiilor din Aletea. **Rita Pățaș**

Colinde și expoziție de fotografii la Bichișciaba

În ziua de 14 decembrie, după desfășurarea „Zilei Minorităților” la Primăria orașului Bichișciaba, românii au organizat la Restaurantul Party o întâlnire de Crăciun. Invitații speciali din acest an au fost membri Corului „Viva la Musica” din Chitighaz, instruiți de maestrul *Gheorghe Flueraș*, care au oferit participanților o atmosferă de sărbătoare, interpretând colinde românești.

Întâlnirea românilor a fost onorată și de consulul de la Seghedin *Radu Liviu Bara*, care a preluat activitatea consulară abia cu trei săptămâni în urmă.

— Înainte de a veni la dumneavoastră am fost 12 ani în Parlamentul României. O să fie o mare bucurie pentru mine să vă cunosc, să vă împărtășesc din ceea ce știu eu și ceea ce știți dvs. Am auzit despre comunitatea română din această zonă că este o comunitate destul de puternică și sper să se facă și mai puternică. Sunt ferm convins că o să ne întâlnim mult mai des și o să conlucrăm împreună extraordinar de bine, mai ales pentru binele dvs. Iar din punct de vedere a ceea ce se va întâmpla în cadrul consulatului, vă asigur de tot sprijinul nostru și de tot sprijinul meu, fiindcă între sarcinile mele vor cădea tocmai aceste probleme”, ne-a informat domnul consul Bara.

Mulțumită colaborării Autoguvernării

Românești din Bichișciaba cu Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, printre oaspeții de onoare s-a găsit și prorectorul *Marțian Iovan*, care s-a adresat și el audienței cu un mesaj de salut: „Universitatea a întreținut relații de conlucrare cu românii de pretutindeni, dar ne-am adresat înainte de toate vecinilor. Avem studenți români și maghiari din această zonă a Ungariei. Am realizat o serie de contacte, schimburi culturale, inclusiv cu *Gheorghe Gros*, prietenul rectorului universității noastre, prof. univ. dr. *Aurel Ardelean*. Dânsul a perceput corect și a inițiat o serie de acțiuni de bună conlucrare, de apropiere, de promovare a multiculturalității.” Datorită faptului că președintele Gros a inițiat mai multe relații cu Universitatea „Vasile Goldiș”, prorectorul a transmis și mesajul Senatului de a i se conferi o diplomă de onoare cu medalia aferentă, iar autoguvernării un simbol al eroului național, mini-bustul lui Vasile Goldiș, respectiv steagul național al României.

Cu această ocazie s-a vernisat și expoziția de fotografii a artistului *Virgiliu Jireghie* din Arad. Expoziția intitulată „Portrete trăsnete” a fost prezentată de *Gheorghe Marc*, membru al autoguvernării românești. Portretele trăsnete se pot vedea la Restaurantul Party din Bichișciaba, până la 14 ianuarie 2005. **Rita Pățaș**

Crăciun Fericit!

Africană – „Een Plesierige Kerfees”
 Arabă – „I'd Miilad Said Oua Sana Said”
 Argentina – „Felices Pasquas Y Felices Ano Nuevo”
 Armeană – „Shenoraavor Nor Dari Yev Pari Ganghand”
 Braziliană – „Boas Festas e Feliz Ano Novo”
 Bulgară – „Tchestita Koleda; Tchestito Rojdestvo Hristovo”
 Chineză – [Mandarinal] – „Kung His Hsin Nien Bing Chu Shen Tan”
 Chineză – [Catoneză] – „Saint Dan Fai Lok”
 Croată – „Sretan Bozic i Nova Godina”
 Cehă – „Prejeme Vam Vesele Vanoce a Stastny Novy Rok”
 Daneză – „Glaedelig Jul”
 Olandeză – „Vrolijk Kerstfeest En Een Gelukkig Nieuwjaar”
 Engleză – „Merry Christmas”
 Finlandeză – „Hyvaa joulua”
 Franceză – „Joyeux Noel”
 Germană – „Froehliche Weihnachten”
 Greacă – „Kala Christouyenna”
 Maghiară – „Kellemes Karácsonyi Ünnepeket”
 Indoneză – „Nollaig Shona Dhuit”
 Italiană – „Buone Feste Natalizie”
 Coreeană – „Sung Tan Chuk Ha”
 Lituiană – „Linksmu Kaledu”
 Norvegiană – „God Jul”
 Poloneză – „Wesolych Swiat Bozego Narodzenia”
 Portugheză – „Boas Festas”
 Rusă – „Pozdrevlyayu s Prazdnikom Rozhdestva is Novim Godom”
 Sârbă – „Hristos se Rodi”
 Slovacă – „Sretan Bozic or Vesele Vianoce”
 Galeză – „Nollaig chridheil huihbh”
 Slovenă – „Vesele Bozicne. Screno Novo Leto”
 Spaniolă – „Feliz Navidad”
 Suedează – „God Jul och Gott Nytt Ar”
 Turcă – „Noeliniz Ve Yeni Yiliniz Kutlu Olsun”
 Ucrainiană – „Srozhdestvom Kristovym”
 Vietnameză – „Chung Mung Giang Sinh”

Crăciun la români în lume

Seara Duhovnicească pentru românii din Canada

Biserica Ortodoxă Română Sfânta Treime din New Westminster a organizat o seară duhovnicească ce a avut loc sâmbătă, 18 decembrie, care a fost urmată de cuvântarea IPS Arhiepiscop Lazar Puhalo, după care s-a servit o gustare cu bucate de post.

Șezătoarea duhovnicească de Crăciun pentru românii canadieni

Sâmbătă, 18 decembrie, Biserica Sfântul Dumitru din Toronto și Corul bizantin „Agni Parthene” a organizat șezătoarea duhovnicească de Crăciun. Evenimentul s-a desfășurat la Advent Lutheran Church, Toronto. Programul din seara aceasta a inclus: Vecernia Sf. Andrei, Crăciunul, Teologie în colind, Sensurile teologice ale Crăciunului, Încântația bizantină și Teologia colindului, Agapa creștină cu pâine și vin. Programul concertului a cuprins imnuri bizantine în limbile neogreacă, română și greacă veche și colinde ortodoxe în limba română.

Sărbători românești la Berlin

Institutul Cultural Român „Titu Maiorescu” din Berlin, a găzduit la, 17 decembrie, o seară românească intitulată „Colinde, colinde”. În cadrul serii românești a avut loc și o expoziție – „Lumea vulnerabilă a Sfântului Crăciun” – icoane pe sticlă, de Tania Burghenn. Este vorba de icoane românești pe sticlă din colecția privată a lui Wilfried Lohre, expert în infrastructura educațională, în cadrul Fundației Bertelsmann. De asemenea, în cadrul evenimentului s-a rulat și un scurt film documentar: „Obiceiuri de Crăciun”.

Concert Ștefan Hrușcă în Olanda

Ștefan Hrușcă și invitatul său, percuționistul Mario Florescu, au susținut un Concert de Colinde în data de 18 decembrie, în Olanda. Concertul s-a desfășurat în catedrala Sta. Gertrudis Willemsplantsoen 2 din Utrecht. Organizatorul evenimentului a fost Fundația Culturală România-Olanda.

Seara de colinde românești în Canada

Corala Românească Armonia a organizat o seară de colinde pentru ziua de 18 decembrie, la biserica „Our Lady of Perpetual Help” din Toronto. Această petrecere a fost pentru toată lumea și toate vârstele. Participanții s-au transpus în atmosfera concertului de iarnă prin fotografii.

Acorduri de Crăciun la harpă

Harpista româncă Stana Bunea a lansat pe 18 decembrie, la capela „Notre-Dame de Lourdes” din Montreal, CD-ul „Colinde românești și opere clasice pentru harpă”. Discul conține 26 de colinde românești și străine și este o premieră în domeniul interpretării cântecelor tradiționale românești de Crăciun la harpă. Combinarea stilului folcloric cu cel clasic conferă unici-

tate acestei apariții muzicale și evidențiază valoarea creatorilor anonimi români, alături de lucrările compozitorilor omonimi ai Renașterii și epocii baroce.

Petrecere românească de Crăciun la Londra

Ambasada României la Londra, Centrul Cultural Român și Moș Crăciun a invitat pe românii de la Londra la petrecerea anuală de Crăciun. Evenimentul a avut loc la 18 decembrie, în Belgrave Square 1 din Londra. Din programul reuniunii nu au lipsit colindele și obiceiurile de Crăciun, întâlnirea lui Moș Crăciun cu copiii.

Ștefan Hrușcă i-a colindat pe românii din Germania

Îndrăgitul interpret român Ștefan Hrușcă a susținut un nou concert în Germania, vineri 17 decembrie. Românii care au vrut să re trăiască amintirile unui Crăciun ca acasă, cu colindele la gura sobei și atmosfera sărbătorească a unui cămin cald, au fost așteptați la Biserica Sfântul Mihail din Köln. Colindele lui Hrușcă au răsunat în atmosfera sfântă a bisericii.

Muzică cultă la marginea Europei

Violonistul român Răzvan Suma a concertat la 18 decembrie la cazinoul Tolosa, alături de celebrul pianist spaniol Josu Oquinena. Răzvan-Gabriel Suma este unul dintre cei mai căutați violonceliști din România. A obținut diploma și un master la Universitatea de Muzică de la București și o Diplomă de Artist de la Longy School of Music, la Canbridge. În mod curent își petrece vacanțele ca membru al festivalului de operă International Orchestra D'Italia.

Colinde românești la New York

Parohia ortodoxă română „Sfântul Nicolae” din New York a organizat pe 18 decembrie tradiționalul concert de colinde de Crăciun. Concertul a cuprins colinde românești din toate zonele țării, iar grupul de copii de la școala duminicală a interpretat un grupaj de colinde.

Repertoriu de colinde la Paris

Pe data de 16 decembrie, la Salonul de Aur din cadrul Ambasadei Române din Paris, s-a desfășurat un concert de colinde, cu interpreți renumiți ca Eliad Florea, Sarah Nemțeanu, Ștefan Moldovan, Rosemarie Negrea, Deborah Nemțeanu, Frederic Blar, Vlad Bogdănaș, Mara Dobrescu. Alături de aceștia, sub bagheta dirijorului Cosmin Gherghinoiu a cântat un buchet de colinde și Corul de Bărbați din Paris.

Crăciunul românilor la New York

Pe data de 22 decembrie, niște studenți români care se află la New York au ținut o petrecere de Crăciun, pentru toți românii doritori să sărbătorească Sfintele Sărbători într-un cerc familiar. La petrecere au fost așteptați cu drag toți cei care s-au găsit la această dată la New York.

Povestea unui croitor din vremi trecute

Voniga, Cohan sau Pomuț sunt nume vechi românești din orașul Giula. Se mai găsesc și azi persoane care să poarte aceste nume de familie, însă mulți dintre aceștia ori sunt mutați din oraș, ori nu mai vorbesc limba strămoșilor. **Ioan Cohan** este descendent al unei vechi familii românești din Vareu, la cei 85 de ani ai săi fiind ultimul din cei trei fii ai familiei Cohan. Cu toate că discuția noastră s-a putut desfășura doar în limba maghiară, am aflat de la acest român giulan multe lucruri interesante despre viața românilor din Giula de pe la mijlocul secolului XX, despre fratele său, renumitul artist Gheorghe Cohan, despre credința sa ortodoxă și multe altele.

– Sunt născut în Giula, pe data de 15 octombrie 1919. Părinții mei au fost de religie ortodoxă, de ambele părți. Aici am făcut și școala. Am copilărit la Vareu (Gyulavári), un cartier al orașului meu natal. Când, la vârsta de 14 ani, m-am eliberat de aici, am plecat la Budapesta să lucrez. Aici am stat timp de șase ani, lucrând în locuri deosebit de bune. De aici, mai apoi, am ajuns la Kosice, unde trei ani de zile, am făcut armata, după care din nou am ajuns la Budapesta la lucru, iar în anul când orașul a fost bombardat, m-am reîntors la casa părintească. Aici am ajuns de sine stător cu toate, în anul 1945. În perioada 1950–1952 am fost la KTSZ, iar mai apoi mi-am scos permisul de lucru, și de atunci lucrez aici.

– *Deci după școală ai ajuns la Budapesta la lucru. Ai ales din prima meseria de croitor sau ai făcut înainte și altceva?*

– Eu inițial mi-am dorit să fiu mecanic auto, dar pe atunci părinții se implicau încă în viitorul copilului și tatăl meu mi-a spus să devin croitor, pentru că acesta lucrează în atelier curat și umblă în haine frumoase. De altfel, tatăl meu a fost fierar, iar părinții mei au trăit pe acea vreme în condiții destul de sărăcicioase. Am fost trei frați, băieți toți, și cum creșteam, eram prinși la lucru în atelier. Așa că eu am lucrat aproape ca un ucenic al tatălui meu ca, de altfel, și frații mei. Din aceasta mi-a rămas atât că până în ziua de azi îmi place fierul, și îmi face plăcere să lucrez diferite lucruri din metal, din când în când. Și fratele mai mare, renumitul artist, Gheorghe, a lucrat un an de zile la atelier, alături de tata, abia după aceea a plecat la școala de arte. Al

doilea frate, tot mai mare decât mine, a fost tâmplar. Și de aici am prins ceva, din cele ale tâmplăriei.

– *Deci v-ați dat silința să învățați și de aici, și de acolo câte ceva...*

– Da, și până în ziua de

Primii pași în meserie

azi lucrez și cu lemn și cu fier, dar numai așa, ca o relaxare. Eu de fapt nu am vrut niciodată să devin croitor. Un negustor evreu a văzut în mine ceva fantezie, ambiție, și la recomandarea dănsului am ajuns la Budapesta, la un atelier deosebit de bun, de pe strada Váci. Aici am lucrat apoi șase ani, unde de fapt am îndrăgit această meserie, deoarece am lucrat pentru aristocrați, numai și numai din stofă englezească. Așa că atât de mult m-a pătruns meseria, că până în ziua de azi îmi place să lucrez, deși mă consider un om care este trecut deja destul de bine de floarea vârstei. Dacă nu mi-aș iubi meseria, probabil n-aș mai lucra.

– *Din câte știi, sunteți un credincios al bisericii ortodoxe române din Giula, al parohiei din Orașul Mare Românesc. Sunteți deci român de origine...*

– Așa este. Mama mea a absolvit școala românească din oraș. Despre tatăl meu nu știu nici până în ziua de azi ce școală a absolvit. Știu că a făcut ceva școală, că

era considerat un bun meșeriaș.

– *Din când în când, văd că mai veniți la biserică. Pe vremuri mergeați mai des decât acum? În ce măsură s-a schimbat aceasta?*

– Pe vremea când eram copil, eram obligați de părinți să mergem duminical la slujbe, însă bisericile au avut foarte mult de suferit în ultimii 40 de ani. Nici nu au fost îndemnați tinerii spre biserică, dar nici nu s-a putut. Cine a vrut, s-a dus, iar cine nu, nu, astfel încât încetul cu încetul s-au îndepărtat oamenii de biserică. Iar din cei pe care îi țin minte din copilărie că pe vremuri mergeau la biserică, azi când mă duc la slujbe, nu mai văd pe nimeni.

– *Dacă îmi dați voie să vă întreb, cât sunteți de religios?*

– Trebuie să recunosc că nici eu nu mă pot lăuda că aș fi un credincios practicant. Mă duc doar de trei-patru ori pe an la biserică. De Crăciun, de Anul Nou, de Paști, și de Rusalii. Cam atât.

– *Dar cu biserica țineți legătura...*

– Sigur, soția mea este mai credincioasă decât mine. Merge mult mai des la biserică. Mai în glumă îi și spun din când în când că și are nevoie de aceasta.

– *Să trecem mai departe. Ai lucrat la Budapesta, ai fost soldat la Kosice...*

– Da, toate acestea s-au întâmplat în timpul celui de-al doilea război mondial. Am fost soldat din 1940 până în 1943. Au fost ani destui de grei. Foarte rar se întâmpla ca cineva să nu ajungă pe front. Eu am avut noroc că nu am ajuns pe front. Am fost recrutat în al

8-lea Corp de Armată, unde am ajuns în atelierul de artilerie și reparații de arme al acestei unități. Această unitate a primit mașini germane noi și din această cauză nu ne-au trimis pe front. Au avut grijă de ele pentru mai târziu. Însă pe cei din Dobrițan, din Seghedin, chiar și pe cei din Cluj-Napoca i-au dus. Dar echipamentul nostru l-au cruțat, fiind nou, și aceasta ne-a fost norocul.

– *Și în pofida faptului că în 1943 încă era în toiul războiului, ai fost demobilizat?*

– Am avut un colonel la cazarmă, care a avut un băiat. Acesta a fost pilot de avion și l-au doborât. Sărutul nu a scăpat. Iar în 1943 a venit un ordin ca acele unități care nu au fost pe front și au împlinit trei ani de serviciu militar, se pot demobiliza. Nu trebuie demobilizate, ci se pot demobiliza. Astfel s-a întâmplat că colonelul nostru a fost atât de bun că i-a trimis acasă pe toți cei pe care i-a putut. Iar eu m-am întors la Budapesta, iar de acolo la Giula. Însă, odată cu apropierea frontului, din nou am fost mobilizați cu toții. Și cum nu am avut o locuință sta-

bilă, pentru că eram la Budapesta, iar mai apoi la Giula, și garile erau bombardate, ordinul meu de chemare s-a blocat undeva. Așa că toți cei care au fost demobilizați împreună cu mine, s-au dus pe front.

– *Deci datorită întâmplării nu ai ajuns pe front.*

– Doar așa. Și am avut noroc și pentru că la Kosice am ajuns într-o cazarmă cu cei de la unitatea de vehicule blindate. Însă eu am primit două ordine de recrutare. Una la Jászberény, la infanterie, iar alta la Kosice. Și m-am dus la comandament să întreb că acum ce să fac, unde să mă duc? Pe coridor m-am întâlnit cu o doamnă, care mi-a zis: „Bucurați-vă că puteți alege. Mergeți unde doriți.” Atunci mi-am zis că la Kosice încă nu am fost, așa că m-am dus acolo. Mai apoi au fost aduși la unitatea noastră oameni de la Jászberény, pentru a completa personalul. Și i-am întrebat ce s-a întâmplat cu unitatea la care eu avusesem ordinul de recrutare. Mi s-a răspuns că a fost o unitate de bicicliști, care a fost transformată într-o unitate de motocicliști. I-au dus pe front și aproape toți au căzut. Puțini s-au întors acasă. Deci, am avut un mare noroc că m-am dus acolo unde n-am mai fost.

– *Ați pomenit că ați fost trei frați, dumneavoastră fiind cel mai mic. Ceilalți doi au fost recrutați?*

– Toți trei am făcut serviciu militar. Am reușit să supraviețuim, cum am putut. Nici ei nu au fost pe front, deși au fost soldați. Însă au fost trimiși ba ici, ba colo, și s-a nimerit să nu ajungă nici unul în linia de foc.

(Continuare în pag. a 17-a)

Anii uceniciei la Budapesta

Povestea unui croitor din vremi trecute

(Urmare din pag. a 16-a)
– Să trecem mai departe. Să vorbim un pic și despre anii de după război. Ați spus că în timpul bombardamentului Budapestei, ați venit acasă la Giulia și, de fapt, aici ați început o viață nouă.

– Da. Am avut o viață destul de grea la început. În 1944 am cunoscut-o pe nevastă-mea, și am venit la Giulia. Când au venit rușii peste noi, în luna octombrie a acelui an, ni le-au dus toate că nu ne-a mai rămas nimic. Tatăl meu mi-a dat o cămașă ca să am de schimb. Am început totul de la zero, și deci a fost destul de greu.

– Dar totuși v-ați descurcat...

– Cu muncă multă, cu multe economisiri, dar ne-am descurcat.

– La Giulia cum a mers croitoria? Cum ați reușit să vă integrați în meserie?

Pictorul Gheorghe Cohan în atelierul său

– La început a fost foarte greu, pentru că pe acele vremuri, la Giulia erau în jur de 40–50 de croitori. Și cum eu am venit acasă de la Budapesta, aproape că nu cunoșteam pe nimeni. Așa s-a întâmplat că șase săptămâni nu am avut nici o comandă. Era cât pe ce să renunț la chiria unde stăteam până atunci. Am stat la soția unui profesor. Și se pare că dânsa a văzut în mine un chiriș bun, pentru că pe atunci a venit acasă de pe front un tânăr al cărui tată era judecător. Și pentru că nu a avut nici o haină, gazda mea l-a convins să-și coase o haină la mine, ca să-mi pot plăti chiria. Cum am terminat această comandă, de atunci încolo n-am mai avut probleme, o comandă a adus-o pe cealaltă. N-am mai avut nici o problemă, am putut lucra în voie.

– Comenzile au fost locale sau ați avut și din altă parte?

– În general au fost din oraș, dar cum clienții mei s-au mutat de aici, au revenit și din alte părți. Până în ziua de astăzi se mai întâmplă să lucrez pentru unii din Budapesta, chiar și din Germania s-au reîntors la mine în nenumărate cazuri. Deja am un cerc de clienți atât de răspândit că nici nu aș putea lucra mai mult decât lucrez acum.

– Deci comenzi aveți până-n ziua de azi?

– Sunt, nu am rămas fără clienți. Ba dimpotrivă.

– Și din punctul acesta de vedere, cât de mult s-a schimbat lumea față de anii '60? Își mai fac oamenii haine la comandă?

– S-a schimbat foarte mult. Pe de o parte, confecțiile s-au îmbunătățit mult, iar pe de alta, odată cu pri-

mi-a zis să dau din mâinile mele doar lucruri bine făcute, și să fiu mereu punctual. Și, ce să zic, pe vremuri mai degrabă am lucrat o noapte întreagă, decât să spun că

Împreună cu mama

ceva nu e gata. Și azi muncesc așa ca să termin mereu mai repede decât am promis. Și la Bichișciaba lucrez pentru un medic, care mi-a zis că a observat deja că mereu termin mai repede cu comenzile decât spun.

– Să luăm la rând diferitele stiluri ale modei. Acestea, odată cu trecerea timpului, s-au schimbat foarte mult. Cum ați reușit să le urmați? Pe parcurs, s-au schimbat comenzile din acest punct de vedere?

– Le-am urmărit doar la început, mai ales în tinerețe. Căci, odată cu trecerea anilor, omul îmbătrânește, și odată cu el îmbătrânesc și clienții. Eu cândva ascultam foarte mult radioul. Cu el am lucrat, mi-a fost distracția. Și la radio am auzit odată, cred că la un post englezesc, că croitoria familiei regale își face reclamă spunând că acele confecții care sunt făcute la ei niciodată nu vor fi

demodate, iar materialul nu se va deteriora. Și, într-adevăr, materialul englezesc așa este. Odată i-am văzut împreună pe cei doi miniștri, Gorbaciov și Mitterand.

Având ochi de croitor, imediat am observat că ambele confecții au ieșit din același atelier. Eu până în ziua de azi am pe pereți reviste de modă de acum 30–35 de ani, dar cu niște costume care, dacă cineva le îmbracă, până în ziua de azi este elegant. Căci astăzi moda nu mai urmărește ceea ce este frumos, ci numai ce se poate vinde. Trebuie să vă mărturisesc că poate nici o meserie nu a fost atât de mult învățată ca croitoria, și poate nici una n-a fost părăsită de către atât de mulți ca aceasta. Căci până când cineva este doar un ucenic, și primește anume lucruri de făcut, totul merge bine. Însă problemele vin când trebuie să se lucreze pe trup, pe formă. Iar omul încearcă să-și formeze un cerc de clienți mai pretențioși, care plătesc mai bine. Iar clienții să fie serviți după pretenții, nu

este deloc un lucru ușor. Căci aceasta, dacă pot să spun asta, este o meserie a oamenilor invidioși. Aici nu se poate învăța nimic, ci numai să se fure câte ceva. Eu mai și spun clienților mei că cei pentru care lucrez trebuie să-i mulțumească soției mele. Căci dacă nu era ea, demult aș fi lăsat această meserie, și încercam să trăiesc din altceva. Însă ea a insistat, și am rămas croitor. Căci, la început, am văzut eu dacă ceva nu era bine, când, să zicem, terminam o haină sau ceva, dar nu știam ce să fac. Și trebuia să fiu atent și să nu-mi observe clientul nedumerirea.

– Deci ați avut nevoie de timp până să învățați meseria.

– Astea cu toate că am luat atestatul cu distincție, iar mai apoi am lucrat șase ani la un atelier. Dar am avut curajul să devin independent. Însă au venit problemele și n-am știut ce să fac. Dar, cum am mai zis, trebuia să fiu atent să nu observe clientul nimic din toate astea. Și asta a durat cam șase-opt ani. După aceea, când am mai avut probleme, știam ce să fac, unde am greșit.

– Ați fi bun să ne spuneți câteva cuvinte și despre familia Dumneavoastră?

– Am o fiică, Maria, care a început să lucreze la Budapesta. Mai apoi s-a mutat la Giulia, unde trăiește și azi, cu soțul ei. Am și doi nepoți, Cristina și Zoltan. Amândoi și-au terminat deja studiile, la Dobrițan.

(Continuare în pag. a 21-a)

Casa neamurilor din Chișineu-Criș

Cele mai proaste cadouri de Crăciun

Primele 10 cele mai proaste cadouri pe care un bărbat i le poate oferi unei femei de Crăciun.

1. Niciodată nu-i oferi unei femei orice fel de aparat electrocasnic sau orice i-ar face treaba prin casă mai ușoară. De exemplu, un mixer, un prăjitor de pâine, un nou aspirator. O alegere înțeleaptă este noua mașină de spălat cu stoarcere turbo.

2. Orice produs de curățare la pachet mare. „Dragă, ți-am luat acea cutie mare de Tide pe care o doreai.” „Acest Rex ar trebui să țină o vreme.” „Am obținut o reducere la acest dispozitiv industrial de curățat wc-ul.” Tot ce pot spune este să fii pregătit să fugi.

3. Orice obiect ascuțit produs de Moulinex cu felii sau discuri, sau un set de cuțite Ginsu. Acestea pot fi într-o zi folosite ca armă împotriva ta când te vei întoarce acasă cu ruj pe guler după „o noapte cu băieții”.

4. Nu cumpăra cadouri pentru tine pentru ca apoi să pretinzi că sunt pentru ea. „Dragă, sunt sigur că vei găsi de folos acest nou burghiu pe care ți l-am cumpărat.” Până termini, îi va fi găsit deja scopul, făcând o gaură de 1 cm în capul tău numai pentru că te-ai putut gândi că ar accepta un cadou atât de josnic. După un asemenea cadou, probabil nu vei mai fi pe acolo Crăciunul viitor.

5. Orice lenjerie de bumbac, o cămașă de noapte imprimată cu personaje din desene animate, Mica Sirena sau Barney. Îi dă impresia că nu o consideri o femeie sexi, așa cum este. Scoate-ți portofelul și cumpără-i ceva sexi de la Triumph.

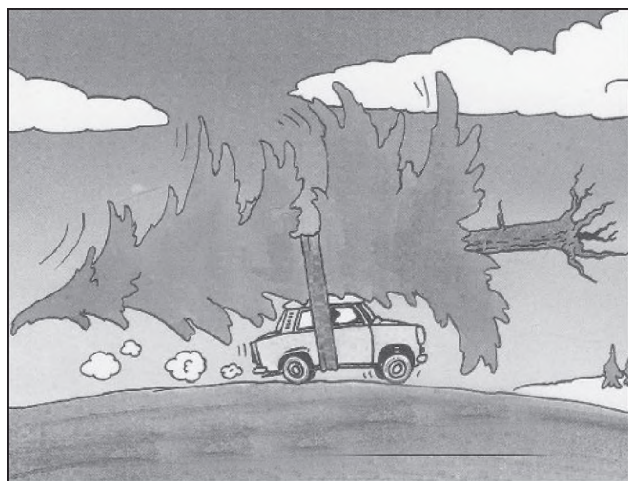
6. Un parfum oarecare, care te costă 50.000–100.000 lei, cum ar fi Eau de Toilet, care chiar miroase a toaletă sau șosetele tale murdare. Dacă ai de gând să-i cumperi parfum, îndreaptă-te spre mărci cunoscute.

7. Orice fel de bijuterie cu zirconiu, pe care o vezi la teleshopping. Va fi foarte rușinată când se va lăuda prietenelor ei cu acest frumos diamant și va încerca să taie sticla cu el.

8. Nu-i cumpăra haine pentru că tu crezi pentru câteva secunde că ai gust în domeniul îmbrăcămînții de damă. Ei bine, poate că ai dacă ești travestit, dar toate ca toate, crede-mă, va zâmbi și va spune că e frumoasă în timp ce-și va îneca plânsetul și va spune în sinea ei, „Unde naiba voi putea purta această costumație fără să fiu arestată pentru prost gust?” Un indiciu suplimentar: petele nu merg cu dungi.

9. Nu-i da un certificat de cadouri, la o sală de fitness sau la un magazin specializat în menținerea siluetei. Majoritatea bărbaților ar trebui să știe, în special cei care au învățat răspunsul corect la întrebarea „Arăt grasă în pantalonii aceștia?”

10. În cele din urmă, nu cumpăra niciodată unei femei cremă antirid, sau o carte despre „Cum să nu fii nesuferită de duminică până sâmbătă.” Acestea nu sunt considerate cadouri, sunt considerate motive pentru a lovi serios persoana care le aduce și pot fi luate în considerare și la tribunal.

Dicționar de bucătărie modernă

Al dente – termen provenind din italiană. Se folosește pentru pastele făinoase și înseamnă că sunt fier-te exact cât să le sfărmi cu dinții (adică nici prea moi, nici prea tari).

American Food – înseamnă bucătărie americană și întrunește o varietate de ingrediente și obiceiuri aparținând diferitelor culturi ale poporului american. Nelipsite de pe masa americanilor sunt apa cu gheață și salata (cu sosuri la alegere), după care urmează felul principal – de obicei, carne cu două feluri de legume. Cele mai folosite cereale: porumbul și orezul.

Fastfood – adică consum rapid și se referă la Hot-Dog, Popcorn, pui la rotisor etc.

Antipasti – sunt „uvertura” meselor italienești, niște aperitive care stârnesc pof-ta de mâncare (de ex. măsline marinate, pere proaspete cu parmezan, ardei sau

gogoșari copti stropiți cu ulei de măsline și oțet aromat etc.).

Basmati – orez aromat, cu bobul lung, originar din India. Se cultivă de milenii la poalele munților Himalaya.

Brandy – băutură obținută din vin distilat. Se folosește și la prepararea anumitor mâncăruri – sosuri, pateuri, prăjituri cu fructe, deserturi cu fructe sau flambate, cărora le dă un gust special.

Gnocchi – găluște picate din cartofi sau din griș. Fier-te, ele se pot servi ca aperitiv – cu unt și cașcaval ras – sau ca garnitură la fripturi și mâncăruri cu sos. Sunt nelipsite în meniurile din Austria, Germania și din nord-estul Franței.

Gorgonzola – brânză semi-moale, cu vinișoare albastre-verzi (sora „Bucegiului” românesc), din lapte de vacă, cu un gust spe-

cial puternic. Se servește cu fructe proaspete (mere, pere) sau în diferite mâncăruri. Numele ei provine de la un orașel din nordul Italiei.

Hot-Dog – crenvurști fierbinți, puși într-o chiflă sau într-o jumătate de baghetă tăiată în două (pe lung), cu muștar, salată de murături sau brânză. Au fost serviți pentru prima oară în 1904 la St. Louis, cu ocazia expoziției mondiale.

Mascarpone – brânză proaspătă, moale și cremoasă din lapte de vacă, cu un conținut ridicat de grăsime și gust puternic de unt. Intră în compoziția prăjiturilor italienești.

Sos Worcester – sos subțire și picant, de culoare neagră-maronie, preparat după o rețetă secretă. Se presupune că ar conține sos de soia și de sardale, oțet, melasă, chilli, ghimbir, ceapă de arpagic și usturoi.

Ce ne enervează la femei?

1. Biletele lăsate pe frigider în care-ți spun că trebuie să iei ouă și să plătești telefonul, care se termină cu „te iubesc”.

2. Ziua de curățenie de sâmbătă, care te face să regreti că nu mergi la serviciu și în week-end.

3. Colacul de la veceu, pe care-l lasă coborât.

4. Colacul de la veceu, pe care-l găsești ridicat când vii din delegație.

5. Comediile romantice cu Ben Stiller și Adam Sandler, care rulează în oraș exact când joacă Real cu Barca.

6. „Mă mai iubești?”

7. Vecinele singure, care când au nevoie de sex își cheamă amanții, iar când au nevoie să-și repare ceva prin casă te cheamă pe tine.

8. Calculele cu banii pe care-i arunci pe țigări, deși tu nu-ți cumperi farduri, creme de față, creme de corp, uleiuri aromatate, spuma de baie, loțiuni demachiante, rujuri și cinci poșete la fel.

9. Săptămâna filmului finlandez, care e în aceeași grupă de calificare cu săptămâna filmului românesc și săptămâna filmului olandez.

10. „Mă mut la mama”, pentru că nu se-ntâmplă niciodată.

11. Cizmele de cinci milioane, pe care și le-ar fi putut cumpăra dacă nu fumai și nu ieșeai la bere cu băieții.

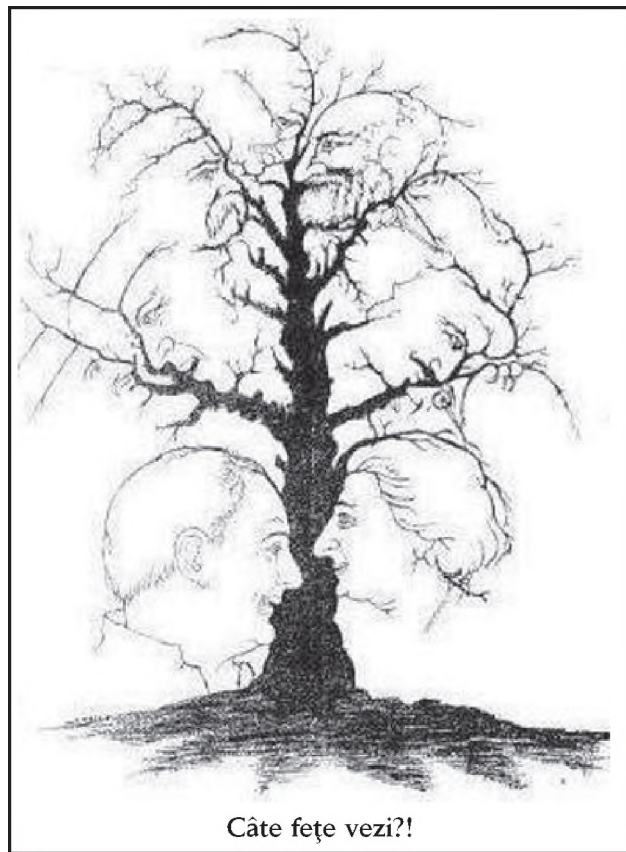
12. Mersul cu regularitate la teatru, dublat de lecturi doar din Unica și Cosmo.

13. Întrebarea „cât e scorul?”, la care trebuie răspuns

prudent, indicând un scor strâns, din care să reiasă limpede că meciul nu e jucat și, deci, nu se poate schimba canalul.

14. Sucurile naturale și apa plată, din motive mai mult decât evidente.

15. Cărțile lui Coelho, care se poartă anul asta.

Câte fețe vezi?!

Regulament de fotbal

Vă prezentăm un regulament de fotbal, puțin modificat, care ar putea avantaja ușor pe una dintre echipe.

Pentru a exista un deplin echilibru în teren, noi vom juca 18 și vom avea dreptul la 6 schimbări.

Jucătorii noștri se vor echipa la fel ca adversarii, derutându-i complet. Totodată, vom avea, din start justificări pentru pasele greșite date la adversar.

Atingerea mingii cu mâna, capul sau piciorul de către jucătorii echipei adverse va fi considerată henț și se va sancționa ca atare.

Pentru noi nu va exista noțiunea henț, iar mingea va fi prevăzută cu mânere pentru a facilita driblingurile cu mâna.

Portarul nostru va purta un echipament larg în care să încapă și rezerva sa, astfel încât unul va apăra o parte a porții, celălalt alta.

Portarul lor, pe tot timpul partidei, va apăra într-un picior, cu o mână la spate și legat la ochi.

Formația noastră va juca studiatul sistem „care pe care”, contracarându-l pe al lor. „Bagă-l pe fazan la mijloc”.

Adversarilor noștri la trei goluri înscrise li se va marca un punct pe tabela de scor, nouă ni se va socoti gol după fiecare două auturi și două faulturi realizate.

Fiecare gol marcat de adversarii noștri va fi sancționat cu cartonaș roșu, și se va solda cu eliminarea autorului din teren.

Dacă va fi cazul, vom executa lovitura de 11 metri, de la 4 metri, iar portarul lor va apăra stând în mâini, în afara cadrului porții.

Arbitrul de centru va urmări cu atenție jocul, astfel încât, la trei pase consecutive legate de adversar va fluiera joc pasiv, acordându-ne lovitura liberă directă de la 16 metri.

Loviturile libere, directe sau indirecte, le vom executa fără zid, faza în care jucătorii de câmp ai echipei adverse vor sta aliniați pe linia de centru a terenului, urmărind frumusețea fazei și strigând portarului lor diferite expresii de încurajare, după bunul lor plac.

În minutul 90, arbitrul principal ne acordă o lovitură de pedeapsă, pe care, pentru siguranță, o va executa tot el. Lovitura se va repeta până va înscrise.

În atari condiții, considerăm meciul deschis oricărui rezultat cu arbitraj corect, cu șanse egale de câștig, să câștige cei mai buni!!!

Ești dependent de calculatoare?

Nu știi sigur dacă ești sau nu dependent de calculatoare? Îți dezvăluim noi câteva semne care trădează această dependență.

Ești dependent dacă:

1. În fiecare dimineață îți faci un backup.
2. Ultimul tău gând înainte de a adormi este: „Shutdown complete”.
3. Cauți butonul „Cancel” după ce ai apăsat un buton greșit la lift.
4. Faci dublu click pe butonul de la lift.
5. Apeși PageDown ca să întorci foaia unei cărți.

6. Când vorbești de numere rotunde, te gândești la 16, 32, 64, 128, 256, 1024, 2048.
7. Din tren, admiri scrolling-ul peisajului.
8. La telefon, compui un număr de IP.
9. Îți amintești cu mai mare ușurință adresa ta de e-mail, decât pe cea poștală sau decât numărul de telefon.
10. Când închizi o fereastră, degetele tale se pun în mod automat în poziția Alt-F4.

Cum să copiezi eficient?

Vrei să știi cum poți copia eficient la un examen? Astăzi îți dezvăluim cele 7 reguli de aur pentru un copiat eficient.

Legea I:

Să nu subestimezi nici odată profesorul care te „păzește”.

Legea II:

Să nu îți supraapreciezi capacitățile și priceperea de a copia.

Legea III:

Să îți calculezi cu atenție șansele reale de reușită. Riscul este poate prea mare pentru câștigul posibil.

Legea IV:

Să încerci să te eliberezi de toate gândurile negre dinaintea lucrării și încearcă să îți controlezi emoțiile.

Legea V:

Alege-ți momentul oportun pentru a te folosi de fițuică, caiet sau carte. Nu risca inutil pentru a câștiga câteva secunde, dar nici să devii prea complexat: grăbește-te încet.

Legea VI:

În timpul „lucrului” adoptă o înfățișare cât mai normală pentru a nu atrage atenția profesorului, evită mișcărilor bruște. Dacă ai impresia că ai fost observat debarasează-te de obiectele compromițătoare înfățișând o atitudine degajată.

Legea VII:

Alege cu grijă metoda de copiat. Cele mai eficiente sunt fițuicile în formă de armonică. Nu folosi cărțile sau caietele cu copertă tare, riscul este enorm.

Umor cu Trabant

De ce au unele Trabanturi „dezaburizator” pe geamul din spate?

Pentru că cel care împinge să se încălzească la mâini.

De ce stă Trabantul la semafor, deși acesta s-a făcut verde?

S-a lipit într-o gumă de mestecat.

De câți muncitori ai nevoie să construiești un Trabant?

Doi: unul decupează, celălalt lipește!

De ce nu are Trabantul centuri de siguranță?

Pentru că ar putea fi confundat cu ușurință cu un rucsac.

Cum îi dublezi valoarea lui Trabi?

Îi faci plinul!

Și cum îi mărești valoarea de 4 ori?

Lași o banană pe bancheta din spate!

Când atinge un Trabant viteză maximă?

Când este remorcat!

Când americanul bogat primește Trabantul pe care l-a comandat, exclamă plin de recunoștință: „Nemții ăștia - întotdeauna perfecționiști! Înainte să-mi livreze mașina, mi-au trimis o machetă din plastic!”

Ce reprezintă însemnul „601” pe Trabi?

Au fost comandate 600 și s-a livrat unul.

Destinatar: Moș Crăciun

Ajun de Crăciun. Ionel scrie o scrisoare către Moșu': „Dragă Moș Crăciun, eu sunt Ionel și te rog să-mi trimiți cadou un calculator, patine cu roțile și o ciocolată. Te rog mult!”

Și o pune în cutia de poștă...

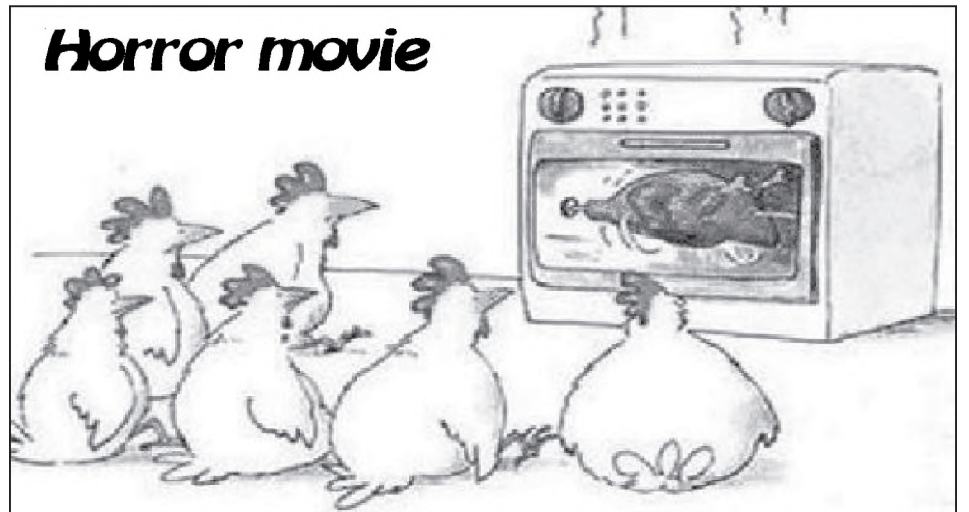
La poștă, scrisoarea cade în mâinile unor funcționare miiloase, care, deși nu-l cunosc pe băiețel, ca să nu rămână Ionel dezamăgit de Crăciun, pun bănuț lângă bănuț și îi cumpără calculator și role, dar... nu mai ajung banii și pentru ciocolată.

A doua zi de Crăciun. Scrisoare pentru Moșu':

„Dragă Moșule. Mulțumesc că mi-ai trimis calculator și role. Știu că mi-ai trimis și ciocolată, da' proastele astea de la poștă mi-or furat-o.

Cu drag Ionel”

Horror movie

Tăiatul porcului la Micherechi

Pe vremuri, tăierea porcului a fost un eveniment important în viața oamenilor din Micherechi, care în zilele de azi a rămas doar o tradiție. La fiecare casă, în fiecare „ogradă”, curte, se creștea și se îngrășa unul sau mai mulți porci. Se spunea că atunci când porcul e atât de mare și de gras întrucât abia mai stă pe picioare și nu mai are nici poftă, i-a sosit timpul, e de tăiat. Pentru săteni pomana porcului asigură alimentele de bază pe toată perioada anului.

Pregătirile începeau cu câteva zile înainte. Femeia – găzdoia – pregătea vasele și căldările, curăța ceapa și usturoiul, pregătea sau cumpăra condimentele. Bărbații pregăteau locul unde urma să fie părjolit și curățat porcul, pregăteau o ușă sau niște scânduri pe care va fi spart porcul, controlau frânghiile și ascuțeau cuțitele.

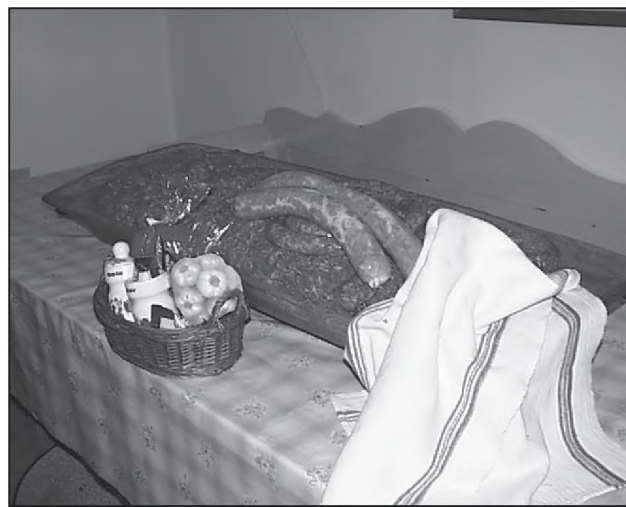
Cu o zi înainte de tăierea porcului, gazda nu mai hrănea animalul, ca să nu-i fie pline mațele, căci altfel era mai greu de prelucrat. Sea-

ra anunța rudeniile despre marele eveniment și își chema vecinii să prindă porcul.

Dis-de-dimineață, gazda aprindea focul și puneă apă în căldare pentru a se încălzi, ca să spele și să opărească porcul. Între timp soseau ajutoarele care erau serviți cu pălincă sau cu un vin. Când gazda sau unii dintre ajutoare se pricepea la tăiatul și prelucrarea porcului o făceau ei de ei, neamurile și prietenii. Dacă nu se pricepea să înjunghie și să prelucraze nici unul, lucru foarte rar pe atunci, era

chemat un măcelar. Apoi gazda intra în coteț, băga frânghia în gura porcului și, după ce l-au prins și de urechi – „hai cu el din coteț” – îl târau țivlind-țicuind. La un moment dat porcul era doborât la pământ și atunci urma să fie junghiat de bărbatul care se pricepea. O femeie stătea alături, cu un vas mare în care se scurgea sângele, care era gătit pentru micul dejun. După ce porcul a fost înjunghiat, urma părjolitul. Pe vremuri, părjolitul se făcea cu paie, dar cam din anii '70 se face cu gaz de butelie, printr-un dispozitiv special. A urmat mai apoi curățarea și spălarea porcului, căci se spunea: „alb a fost, alb să fie”. După aceea porcul a fost pus pe ușa sau scândura pregătită, unde era desfăcut.

La „spartul pe spate”, începeai cu tăierea picioarelor, care erau prelucrate și puse la sărat. După aceea urma desprinderea capului, care se despica cu securea. Creierii se puneau sărați într-o farfurie, iar căpățâna despicată se puneă în căldare la fiert. Partea care solicita cea mai mare atenție era tăierea cu o secure de-a lungul spinării, astfel desfăcând-o de coaste. Când se despica corpul, măcelarul trebuia să fie atent ca să nu taie „mațele” pentru că trebuiau scoase întregi, împreună, fiind puse în covată. Apoi femeile în-

cepeau să le desfacă, pentru că mațele trebuiau spălate și curățate, care era un lucru neplăcut și solicita o atenție sporită. După scoaterea măruntaielor, a rămas partea de rutină, desfacerea porcului: desprinderea mușchilor de pe spate, „pecia”, și tăiatul slăninei în table mari. Marginile sau bucățile și carnea grasă erau tăiate în cuburi, din care se făcea untura, „unsoarea” și jumările. După spartul porcului urma micul dejun: sânge cu ceapă, ochiuri, cârnaț. „Până atunci măcar s-a răci hrana”. În timp ce bărbații se trudeau cu prelucrarea cârnii porcului, câteva femei pregăteau masa de prânz, „amiza”: carne friptă sau slănină de pe bărbie și murături, ici-colo se gătea și ciorbă de varză. După-masă spuneau că „nu taie cuțitu”, gazda îi servea cu un păhărel de pălincă sau de vin, după care îndată mergea mai bine „treaba”, lucrul. Se măcina carnea, se umpleau cârnații și se făceau caltaboșii, „cardaboșii”. Cârnații trebuiau zvântați, după ce erau puși la afumat, iar caltaboșii se fierbeau. Slămina de bărbie, după fiert, se condimenta cu sare, usturoi, boia și piper. Când grăsimea s-a topit, unsoarea era strecurată și turnată în „bidoane”, iar jumările după ce s-au răcit se puneau de obicei în că-

mară. În același timp gazda sau unii dintre bărbați tăiau frumos în bucăți și sărau șuncile, coastele, spinarea și „clisăle” sau slămina. Toată „hrana” aceasta sărată era pusă în covată, unde erau lăsate cam o lună. Seara, după ce lucrurile cele mai importante se terminau, femeile spălau vasele și pregăteau masa pentru cină, „pomana porcului”. Pentru aceasta se pregătea: supă, „leveșe” de oase, carne „fiartă” de pe spinare, tocăniță de varză cu carne și cârnați și caltaboși fripti. La cină se discuta despre ziua petrecută, câtă „hrană” s-a adunat, câți cârnați s-au făcut. Oamenii după masă mai ridicau păharele, jucau cărți, iar între timp glumeau și stăteau de vorbă.

Pe vremuri, seara, au apărut și „boșoloacele”, musafiri neașteptați și mascați, care cântând și dansând distrau oamenii, și în schimb primeau câte ceva din bunătățile pregătite.

După cină găzdoia pregătea gustări, „coștolău”, pentru rudeni, ajutoarele din timpul zilei și vecini, unde se puneau câte puțin din cârnați, caltaboși și jumări.

La sfârșit, și-au luat bun rămas unii de la alții, căci ziua, în afară de trudă, s-a desfășurat în pace, veselie și mare bucurie.

Cristian Martin

Masa tradițională de Crăciun

Sarmale

2 verde murate mijlocii, 200 g costiță afumată sau kaizer, șorici, 100 ml suc de roșii, 10 boabe piper, 1 foaie de dafin sau sămânță de mărar

Umplutura:

500 g carne de porc, 200 g slănină, 5 cepe, 100 g orez, piper, sare, 1 lingură untură

Se trece carnea prin mașina de tocat și se adaugă slănină tăiată în cubulețe mici, ceapă călită în untură, orezul ales și spălat. Se potrivește totul de sare și piper și se amestecă până la omogenizarea compoziției.

Foile de varză de desprind de pe cotor și se taie în două, eliminând partea tare din mijloc. Dacă sunt prea acre sau prea sărate se țin o jumătate de oră în apă rece. Foile foarte mari se taie în mai multe bucăți aproximativ egale. Mijlocul verzei nu mai are foi bune de umplut. Acestea se toacă mărunt și se pun pe fundul vasului în care se fierb sarmalele, împreună cu bucățile de kaizer și șorici.

Umplutura se pune pe foaia de varză în cantitate potrivită: nici prea multă, ca să nu se desfacă la fiert, nici prea puțină, ca să nu fie în mijlocul ruloului în interior și se așează sarmalele una lângă alta, fără a lăsa spațiu între ele, în straturi. Între straturi se pre-

sară varză tocată, se pun boabe de piper, foi de dafin sau sămânță de mărar. Deasupra se așează, ca și la fund, un strat mai gros de mărar. Se umple oala cu apă fierbinte și se dă la foc domol, de preferință nu direct pe flacăra.

Vasul în care fierb sarmalele trebuie să fie încăpător, în așa fel încât, după ce s-a pus ultimul strat de varză, să mai rămână puțin spațiu, fiindcă sarmalele se umflă la fiert în prima jumătate de oră. După ce au dat în fiert, se adaugă sucul de roșii (sau pastă de tomate diluată cu puțină apă caldă). Sarmalele se dau apoi la cuptor, unde sunt lăsate la foc moale câteva ore, până scade zeama.

Se servesc fierbinți, cu mămliguță caldă și eventual cu smântână sau iaurt, între gustări și friptură. Se pot decora doar cu ardei iuți întregi și cu mărar verde tocat mărunt.

Dansatorii și tradiția

Pe data de 28 decembrie, în zorii zilei, Echipa Păstrătorilor de Tradiții „Gheorghe Nistor” din Micherechi va organiza, pentru întâia oară, un tăiat de porc. Dansatorii mai în vârstă ai echipei de dans au inițiat, într-un fel, această acțiune, fiind o bună ocazie ca să facă cunoștință mai îndeaproape cu noua generație de dansatori. Ziua va începe cu tradiționalul păhărel de pălincă, după care va urma tăierea porcului, toate pregătirile fiind făcute de dansatori. Odată terminat lucrul de preparare a cârnurilor, ziua se va încheia cu pomana porcului.

C. Martin

Povestea unui croitor din vremi trecute

(Urmare din pag. a 17-a)
— Aș dori să ne întoarcem
și în trecut. Povestii-ne despre
părinți și bunicii dumneavoastră,
căci aveți înaintași renumiți
în mijlocul românilor din
Giula, și nu numai.

— În ceea ce privește familiile din care provin, din partea mamei sunt Voniga. Bunicul meu a fost țăran, cu șase copii. Cel mai în vârstă, David Voniga, fondatorul revistei „Lumina”, printre altele, a fost unchiul meu. Mama mea a fost cea mai tânără din familie. Din partea tatălui, bunicul meu a fost Ioan Cohan. El a fost tâmplar de meserie. A fost mândru de faptul că atunci când s-a construit clădirea Parlamentului de la Budapesta a lucrat la acoperiș ca tâmplar. Când am fost să vizităm mormântul lui Gojdu cu Clubul Pensionarilor români din Giula, am fost și la Parlament. Și eu mereu îmi amintesc de aceasta, când ajung să-l văd. Însă, după ce românii au plecat de aici, în 1919, cred, frații tatălui meu s-au mutat la

Chișineu-Criș, azi în județul Arad.

— Deci sunteți român de origine, din ambele părți...

— Da.

— Unchiul dumneavoastră au trăit cu toții afară?

— Da, toți au fost meseriași. Tâmplari, zidari. Numai tatăl meu a fost fierar. În anul 1909 s-a căsătorit, în 1910 s-a născut cel mai în vârstă, Gheorghe, iar în 1913 cel mijlociu, Ilie. După aceasta a fost recrutat în armată, în timpul primului război mondial. A stat pe front mai bine de patru ani. În 1919, după ce tatăl meu s-a întors din război, m-am născut eu.

— Vă rog să ne povestiți despre cei trei frați...

— Am avut relații foarte bune, nu am avut deloc probleme. Ne-am înțeles foarte bine. N-aș putea să vă spun nimic altceva.

— Dumneavoastră ați lucrat la Giula. Ceilalți doi frați unde au trăit?

— Și cel mai mic dintre frații mei a lucrat o vreme la Budapesta, iar apoi a ve-

Ioan Cohan și soția sa

nit și el la Giula. A lucrat la fabrica de mobile, de unde mai apoi s-a și pensionat. El a murit acum câțiva ani. Pic-torul, Gheorghe, a călătorit mereu între trei orașe. A lucrat când la Giula, când la Hódmezővásárhely, când la Budapesta. Dar aici a vrut să moară. Și mormântul lui este aici.

— Cu orașul Giula ce legături a avut artistul?

— Acum este mult mai apreciat decât în acele vremuri. Atunci era aproape nevăgătat în seamă. Asta era

încă înainte de 1989, pe timpul comunismului. Orașul Vásárhely a fost mereu cel mai bun cu el. I-a dat și atelier unde să lucreze, însă el totuși și-a dorit să vină la Giula.

— Ce legături aveți cu comunitatea românească din Giula?

— Nu prea țin legătura cu nimeni. Doar cu câteva rudeni, dar și asta a devenit cam superficială. Mai ales de când este televizor în fiecare casă. Nu ne mai adunăm să stăm de vorbă ca pe vre-

muri. Aceasta este deja a trecutului. S-a schimbat lumea, foarte mult s-a schimbat... Acum distracția este adusă în casă de televizor. Se enervează omul că nu e bun programul, dar cu toate acestea se uită.

— Totuși, la cluburile de pensionari vă duceți, căci sunteți membru și în cel al românilor din Giula...

— Nevastă-mea mă reprezintă și pe mine. Eu mă mai duc câteodată, dar din păcate dacă se vorbește în românește, nu prea înțeleg. Cândva am vorbit un pic limba, dar din păcate și aceasta am uitat.

La plecare, cum se cuvine unui meseriaș bun, a observat că haina mea, cu două fețe, nu avea agățătoare. Așa era făcută. Dar gazda mea a insistat mult să-mi coase una, spunând că nu-i ia timp deloc. Cu greu l-am convins că nu e nevoie, este bine așa cum e. Pentru el, o haină ce nu se poate pune ușor în cuier, nu este un lucru de calitate...

Toma Iova

Program de Crăciun pentru vârstnicii Micherechiului

În data de 16 decembrie, pensionarii din Micherechi au fost invitați la un program special de Crăciun. La inițiativa Casei Bătrânilor din Micherechi și cu sprijinul autoguvernării locale s-a organizat, pentru prima dată, un „Crăciun al pensionarilor”, la care au fost așteptați să participe toți vârst-

nicii micherecheni, dar în rândul celor mai bătrâni s-au aflat și părinți ai copiilor care au apărut pe scena Casei de Cultură. Evenimentul a început prin cuvintele de salut ale primarului Teodor Martin, după care conducătoarea Casei Bătrânilor, Mariana Ruja a prezentat programul festiv.

La început, corul elevilor școlii generale a interpretat colinde românești, după care grupa mare a grădiniței a bucurat inimile ascultătorilor cu cântece de Crăciun. Elevii clasei a treia au prezentat un montaj de cântece și poezii despre Sfânta sârbătoare, fiecare fiind câte-un ingeraș cu haine strălucitoare, iar apoi școlarii din clasa a cincea au pus în scenă întâmplările nopții în care s-a născut Mântuitorul Lumii. Alături de colinde, poezii și scene de Crăciun, și dansul popular micherechean a primit un rol special: tânărul Nandor Cozma a interpretat dansuri solo, iar echipa școlarilor a dansat binecunoscutele coregrafii locale, care au entuziasmat întregul public. Beata Ruja Bihari a mai recitat o poezie despre nașterea lui Hristos, programul fiind încheiat prin colinde românești prezentate de corul creștinilor ortodocși din Micherechi.

Rita Păcșay

Pensionarii români din Giula au sărbătorit împreună

Clubul Pensionarilor Români din Giula s-a întrunit, pe 17 decembrie, pentru a sărbători împreună Sfânta sârbătoare de Crăciun. Întâlnirea de la sediul ATRU a fost împodobită cu colindele și poezioarele a câțiva copii din clasele 1 și 3 ale școlii generale românești. După programul copiilor, vârstnicii au continuat cu discuții libere, gustând prăjiturile pregătite de femeile clubului, băutura fiind asigurată de bărbați. Gheorghe Marc, conducătorul Clubului Pensionarilor Români a remarcat câteva dintre evenimentele, excursiile reușite ale clubului, exprimându-și speranța că acestea se vor organiza și se vor spori și la anul, după care a mai încurajat membrii să invite și alți pensionari în clubul lor.

R. Păcșay

Handbal

Victorii memorabile, obiectiv neîmplinit

Handbalistele românce ocupă, consecutiv, pentru a doua oară, poziția a șaptea în clasamentul continental. Elevele lui **Cornel Oțelea**, cu toate că au câștigat cinci meciuri, din cele șapte jucate, au obținut numai locul al patrulea în grupa principală din Dobrițan. Astfel, ele erau nevoite, sâmbăta trecută, să joace cu Spania, pentru a decide soarta locurilor 7 și 8. În urma eșecului, încă înaintea partidei cu ibericele, selecționerul român și-a anunțat retragerea de la conducerea tehnică.

Cu toate că **Gogârlă**, **Senocico**, **Avădăni** și celelate componente ale lotului au dat dovadă de un spirit de luptă exemplar, totuși ele n-au mai putut contracara minutele fulminante de la debut ale

După depășirea fazei din grupa de la Bichișciaba, româncele s-au mutat la Dobrițan, unde aveau să le aștepte confruntări la fel de dificile. Și evoluția lui **Lungu** și a colegelor sale a fost foarte asemănătoare cu cea din prima etapă a Campionatului European de Handbal, găzduit de Ungaria. La fel ca și la Ciaba, au acumulat două victorii și o înfrângere. Au învins pe Franța, campioană mondială en-titre, cu scorul de 31-25, după o a doua repriză devastatoare, când la un moment dat au condus și cu diferența de nouă goluri. Apoi a urmat o înfrângere în fața Ungariei. Același scor ca și în meciul dinainte, 31-25, dar acum pentru gazde.

gazdelor, care au provocat o derută totală în rândurile româncelor. Este de remarcat însă, că, în timpul acestui meci, am putut asista și la o revenire frumoasă când, în ultimele două minute ale primei reprize, româncele au dat patru goluri consecutive și, la începutul părții a doua a meciului, s-au apropiat la un singur gol de unguroaice. Dar până la urmă n-au putut face față presiunii imense, venite din tribune și a unor decizii îndoielnice ale arbitrilor. Însă și publicațiile de specialitate din România recunosc că, totuși, nu erorile de arbitraj au cauzat eșecul româncelor. La acest capitol se înscrie și un fenomen trist. La intonarea imnului românesc, o parte

a suporterilor maghiari și-au întors spatele terenului de joc și au afișat și un uriaș steag, cu harta Ungariei, incluzând și Transilvania. Dealtfel, și la Bichișciaba, dar mai mult la Dobrițan, s-au auzit frecvent scandări iredentiste, e adevărat că din partea unor suporterți pe care s-a cunoscut că vin din stadioanele de fotbal și nu prea sunt avizați în lumea handbalului. Totuși este grav că nici un comentariu de ziar sau de televiziune din Ungaria n-a remarcat actele nesportive ale suporterilor, astfel nici la condamnarea acestora nu ne putem aștepta. Luarea unei poziții ar fi de dorit și pentru că fenomenele mai sus descrise, cel puțin până acum, erau străine competițiilor de handbal de nivel mondial și, în plus, și simpaticele handbaliste gazde ar merita susținători pe măsura evoluției lor de clasă mondială.

După înfrângerea în fața Ungariei și după ce Germania a învins Austria și Franța, România și-a pierdut șansa de calificare în semifinală, astfel victoria asupra Austriei n-a mai contat prea mult. Ulterior s-a dovedit că înfrângerea în fața Germaniei încă în grupa din Bichișciaba a fost fatală româncelor și – din păcate – ea n-a mai putut fi reparată nici cu cele două victorii împotriva campioanei olimpice și a deținătoarei titlului mondial. Prin urmare, România va fi nevoită ca în luna iunie să joace o dublă cu selecționata Cehiei, pentru calificarea la Campionatul Mondial de la sfârșitul anului viitor. Misiunea nu pare deloc imposibilă, deoarece viitoarea adversară s-a clasat pe ultima poziție la întrecerea continentală din Ungaria. Până atunci mai e nevoie de alegerea unui nou selecționer și se zvonește că, pentru înlocuirea lui **Cornel Oțelea**, are o șansă considerabilă **Mariana Târcă**. Fosta internațională și actuala antrenore de la Rulmentul Brașov susține că nu a primit încă nici o ofertă din partea Federației, dar totodată recunoaște că o asemenea ofertă ar fi greu de refuzat.

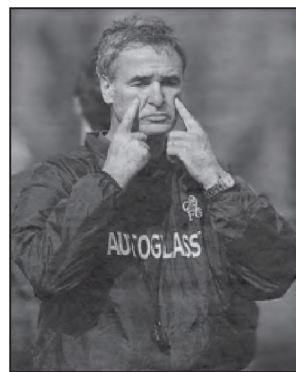
Vox populi

Ca un contrapunct al gestului nesportiv al unei părți a suporterilor din Dobrițan, fie-ne permisă citirea unei scrisori a publicistului maghiar din România, **Kósa Géza**. Ea a fost publicată de **Cristian Țopescu**, redactorul șef al cotidianului **ProSport** și definește, printr-un exemplu mișcător adevărata mentalitate sportivă, din care reiese solidaritate și un adânc respect al adversarului. Publicistul și legendarul comentator sportiv român a renunțat la propriu său spațiu de opinie, pentru a da loc gândurilor colegului său.

Kósa Géza, Tg. Mureș: „În urmă cu 24 de ani eram un copil care sărea de fericire prin casă după meciul masculin URSS – România, de la Jocurile Olimpice Moscova 1980. Am fost crescut și educat de părinții mei în spiritul fair-play-ului, al unei concepții sănătoase despre sport, de un tată cu caracter – un secul în adevăratul sens al cuvântului, care a reprezentat România la câteva conferințe internaționale ale sportului – de o mamă extraordinară, care a fost suportul familiei. La vremea respectivă am crescut citindu-l pe **Ioan Chirilă** și vizionând emisiunile tv ale lui **Tudor Vornicu** și **Cristian Țopescu**. Cei trei mai sus menționați m-au învățat să respect valorile, influența lor a fost foarte im-

portantă în dezvoltarea copilului de acum 24 de ani. În general sunt pentru ECHIPĂ. Respect valorile care sunt loiale culorilor alese, respect performerii care au caracter. Am privilegiul să pot urmări fenomenul sportiv din alte țări, în primul rând pe cel din Ungaria, datorită limbii materne. Zilele trecute s-a lansat o știre potrivit căreia fotbalistii germani - campioni mondiali în 1954 - ar fi fost dopați. Presa de scandal există și în Ungaria. Cine credeți că le-a luat apărarea «acuzaților»? Fostul portar al naționalei Ungariei, **Grosics** care a cerut explicații și dovezi ziariștilor care au lansat știrea mincinoasă despre adversarii lui din finala mondială a anului 1954”. Fără comentarii. Mulțumim, domnule **Kósa**.

Steaua va juca la Valencia

Maestrul și ucenicul

După tragerile la sorți ale continuării Cupei UEFA, Steaua București se va întâlni, într-o dublă manșă cu deținătoarea titlului UEFA, în vederea calificării în optimile de finală. FC Valencia este una dintre cele mai puternice echipe ale competiției continentale intercluburi, ajungând până la această fază, ocupând poziția a treia într-o grupă din Liga Campionilor.

Deși prima șansă de calificare o are echipa lui **Claudio Ranieri**, în caz că Steaua s-ar califica, s-ar înfăptui o adevărată curiozitate. **Walter Zenga**, ucenicul, l-ar întrece pe maestrul său de la școala din Coverciano. Dacă Steaua se califică, în următoarea fază se va confrunta cu învingătoarea duelului Dinamo Kiev-Villareal.

Româncele au fost tratate de un medic român

Din păcate, în timpul luptelor din grupa C de la Bichișciaba, trei componente ale lotului României au suferit accidentări, ce necesitau asistență medicală. Echipa fiind cazată la un hotel din Giula, **Cramen Andreea Lungu**, **Adina Olariu** și **Anișoara Duncan** au fost conduse, cu un translator, la traumatologia din oraș, unde mare le-a fost surprinderea că, de fapt, nu au nevoie de nici un translator, deoarece doctorul de gardă este un ro-

mân localnic. **Ioan Ciotea** le-a făcut tratamentul necesar, discutând cu handbalistele în limba lor maternă, ba mai mult, ele au aflat că printre medicii și infirmierele de gardă se aflau mai mulți vorbitori de limba română. Astfel, neplăcerea celor trei handbaliste a cauzat o întâlnire neașteptată și o discuție mai prelungită cu personalul spitalului județean de la Giula, care le-a înconjurat pe românce, bucurându-se de prezența unor vedete.

ROMÂNIA

Luni 27 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.15 Sub semnul soarelui 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Surprize, surprize... (R) 11.30 Crăciunul: Tradiție și comerț 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Pro Patria 14.30 Kronika 15.55 Serial. Portul miracolelor 16.50 Retrospectiva Sport 2004 (I) 17.50 Serial. Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Iartă-mă! 20.00 Cuba secretă 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Nocturne 23.30 Film. Jocul iubirii 1.20 Jurnalul TVR 2.20 Film. Bani gheață 3.55 Crăciunul: Tradiție și comerț (R) 5.40 Teleshopping.

Marti 28 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.15 Sub semnul soarelui 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avangardieră 9.10 Serial (R) Felicity 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 Tezaur folcloric (R) 12.00 Spectacolul lumii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Alege viața! 14.30 Cultura eco 15.00 Kronika 15.55 Serial. Portul miracolelor 16.50 Retrospectiva Sport 2004 (II) 17.50 Jurnalul TVR 19.00 Film. Prințesa îndărătnică 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Compania Națională Danza 23.20 Film. Rolul principal 1.00 Cinci minute de cultură 1.10 Serial. Ce lume minunată! 2.00 Jurnalul TVR (R) 3.00 Film (R) Jocul iubirii 4.45 Corect! (R) 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Miercuri 29 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.15 Sub semnul soarelui 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avangardieră 9.10 Serial (R) Felicity 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 O vedetă... populară (R) 12.30 Dese animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Oameni ca noi 14.30 ...Sed Lex! 15.00 Conviuții 15.55 Serial. Portul miracolelor 16.50 Retrospectiva Sport 2004 (III) 17.50 Serial. Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Scorpionul negru 20.50 Avangardieră 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Compania Națională Danza 23.20 Film. Sfântul din Manhattan 1.05 Cinci minute de cultură 1.15 Serial. Ce lume minunată! 2.05 Jurnalul TVR (R) 3.05 Film (R) Rolul principal 4.45 Corect! (R) 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Joi 30 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.15 Sub semnul soarelui 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Euro-dispecer 9.05 Serial. Felicity 9.55 Serial (R) Portul miracolelor 10.45 Sărituri cu schiurile – Turneul celor patru trambuline 11.35 Zechino D'Oro. Gala cântecului italian pentru copii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Dincolo de hartă (R) 14.30 Akzent 15.55 Serial. Portul miracolelor 16.50 Retrospectiva Sport 2004 (IV) 17.50 Serial. Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Telecinemateca: Viva Maria 21.10 Garantat 100% 22.10 Jurnalul TVR 22.40 Compania Națională Danza 23.30 Film. Amanta regelui 1.05 Cinci minute de cultură 1.15 Serial. Ce lume minunată! 2.05 Jurnalul TVR (R) 3.05 Film (R) Sfântul din Manhattan 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Vineri 31 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.15 Sub semnul soarelui 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate (R) 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avangardieră 9.10 Film. Nu suntem îngeri 10.55 Avangardieră 11.00 Din lumea reclamelor 11.30 Gala Festivalului cântecului italian pentru copii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Ziua TVR, Ziua ta! 17.00 Retrospectiva Sport 2004 (V) 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Revelion 2005 5.00 Fenomenal Jackie Chan.

Sâmbătă 1 ianuarie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Dacă dorți să revedeți 11.00 Balul Academiei Cațavencu, 2004 11.45 Avangardieră 12.00 Concertul Extraordinar de Anul Nou al Orchestrei Filarmonice din Viena 13.55 Sărituri cu schiurile 15.45 O vedetă populară 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Toc înalt și mînte brici 20.45 Concert Jose Carreras la București 22.00 Baletul Operei din Viena 23.00 Film. Hunter atacă în forță 0.40 Jurnalul TVR (R) 1.40 Avangardieră 1.50 Film. Din umbră 3.35 Garantat 100% 4.35 Serial. Destine secrete 5.25 Teleshopping.

Duminică 2 ianuarie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Dacă dorți să revedeți 11.00 Ulița spre Europa 11.15 Dacă dorți să revedeți 12.00 Revelionul ospătarilor 13.15 Supermarket de divertisment 15.15 Tezaur folcloric. 16.40 Ges Romano (Viața de țigan) 17.50 Tragera Specială Loto 6/49 a Anului Nou 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Norocoși cu ghinion 21.05 Concert extraordinar Voltaj 21.50 Film. Misiune în țara Sfântă 23.45 Serial. Există minuni? 0.35 Din lumea reclamelor 1.00 Jurnalul TVR 2.00 Film. Vândut pe viață 3.45 Concert extraordinar Voltaj 4.20 Universul credinței (R) 5.40 Teleshopping.

TVR

Luni 27 decembrie

6.00 Televiziunea, dragostea mea (R) 7.00 Teleshopping 7.30 Desene animate 8.00 Poftă bună! (R) 8.30 Serial (R) Întoarcere în Paradis 9.30 Vinul și viața (R) 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Serial (R) Farmece 12.30 Teleshopping 13.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Jocurile vieții 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 La mulți Ani! 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Zestrea românilor 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Monștrii Sacri: Colea Răutu 20.30 Jurnalul TVR 20.45 Film. Nu mai plînge doamna mea 22.30 Serial. Districtul 23.15 La mulți Ani! (R) 23.30 Serial (R) Dragul de Raymond 0.05 Serial (R) Jocurile vieții 0.30 Film (R) Dorința de Crăciun 2.00 Casa mea (R) 2.30 Jurnalul TVR (R) 2.45 Cinci minute de cultură 3.00 Medalion folcloric (R) 3.30 Serial (R) Districtul 4.15 La mulți Ani! (R) 4.30 Expres TV 5.00 Zestrea românilor (R) 5.30 Serial (R) Școala micilor vrăjitoare.

Marti 28 decembrie

6.00 Monștrii Sacri: Colea Răutu (R) 7.00 Teleshopping 7.30 Desene animate 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Jocurile vieții 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 La mulți Ani! 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Mărturie 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Pe urmele primelor mamifere 20.00 Lumea de aproape 20.30 Jurnalul TVR 20.45 Film. Ultimul gloriu 22.30 Serial. Stargate 23.15 La mulți Ani! 23.30 Serial (R) Dragul de Raymond 0.05 Serial (R) Jocurile vieții 0.30 Film. Vrăjitorie și crimă 2.05 Lumea de aproape (R) 2.30 Jurnalul TVR (R) 2.45 Cinci minute de cultură 3.00 Mărturie (R) 3.30 Serial (R) Stargate 4.15 La mulți Ani! (R) 4.30 Expres TV 5.00 Pe urmele primelor mamifere (R) 5.30 Serial (R) Școala micilor vrăjitoare.

Miercuri 29 decembrie

6.00 Serial (R) Maria Bonita 7.00 Teleshopping 7.30 Desene animate 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Jocurile vieții 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 La mulți Ani! 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Cronica unei veri 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Palatele lumii 20.00 Palatele lumii 20.00 Bugetul meu 20.30 Jurnalul TVR 20.45 Ocolul Pământului în 80 de zile 22.30 Serial. Colectișanul de suflute 23.15 La mulți Ani! (R) 23.30 Serial (R) Dragul de Raymond 0.05 Serial (R) Jocurile vieții 0.30 Film. Inima Sudului 2.10 La mulți Ani! (R) 2.25 Euro-dispecer 2.30 Jurnalul TVR (R) 2.45 Cinci minute de cultură 3.00 Cronica unei veri (R) 3.30 Serial (R) Serial (R) Colectișanul de suflute 4.25 Euro-dispecer 4.30 Expres TV 5.00 Palatele lumii (R) 5.30 Serial (R) Școala micilor vrăjitoare.

Joi 30 decembrie

6.00 Serial (R) Maria Bonita 7.00 Teleshopping 7.30 Desene animate 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Jocurile vieții 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Jurnalul Euronews pentru România 17.00 La mulți Ani! 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Lecția de privat 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 În lumea adâncurilor 20.00 Bugetul meu 20.30 Jurnalul TVR 20.45 Film. Maria, fiica fiului ei 22.30 Serial. Amazon 23.15 La mulți Ani! (R) 23.30 Serial (R) Dragul de Raymond 0.05 Serial (R) Jocurile vieții 2.15 La mulți Ani! (R) 2.30 Jurnalul TVR (R) 2.45 Cinci minute de cultură 3.00 Lecția de privat (R) 3.30 Serial (R) Amazon 4.25 Euro-dispecer 4.30 Expres TV 5.00 În lumea adâncurilor (R) 5.30 Serial (R) Școala micilor vrăjitoare.

Vineri 31 decembrie

6.00 Serial (R) Maria Bonita 7.00 Teleshopping 7.30 Desene animate 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.30 La mulți Ani! 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Împreună în Europa 14.00 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.30 Film. Tănăra vrăjitoare 16.00 Carnavalul copiilor 17.10 Concert 18.00 Televiziunea, dragostea mea 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Coolmea Revelionului 20.30 Televiziunea, dragostea mea 21.30 Concert. Kylie Minogue 22.30 Concert. Sistem 23.15 Film. În pat lângă mine 0.50 Film. Cu sânge rece 4.00 Concert. Kylie Minogue 5.00 Concert (R) The Corrs.

Sâmbătă 1 ianuarie

6.00 Sorcova 6.30 Desene animate 7.30 Serial. Aventurile lui Sindbad 9.00 Desene animate 9.30 Steluțe pentru Europa 10.00 Desene animate 11.00 Serial. Insula piratilor 11.30 Serial. Vânt și nor 12.30 Coolmea Revelionului (R) 13.30 Film. Sophia Loren: Povestea vieții 15.45 La mulți Ani! 16.00 Concert. Paul McCartney 17.00 Viață în sălbăticie 18.00 Circ 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Film. Pretty woman 21.30 Film. Dorința Emmei 23.00 Serial. Pericol din spațiu 0.05 Concert 1.00 Film. Războiul 2.45 Concert (R) 4.30 Serial (R) Dragul de Raymond 5.00 Concert (R).

Duminică 2 ianuarie

6.00 Viață în sălbăticie (R) 7.00 Medalion folcloric 8.00 Ferma 9.00 Antena satelor 9.00 Desene animate 9.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 10.00 H... ora prichindeilor 11.00 Circ (R) 12.00 Ateșe, se cântă! 13.00 Atlas 13.30 Poftă bună! 14.00 Film. Regele jungiei 15.45 Jurnalul TVR 16.15 Serial. Întoarcere în Paradis 17.00 Serial. Farmece 17.45 La mulți Ani! 18.00 Castelul din Carpați 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Concert. Alanis Morisset 20.30 Jurnalul TVR 20.45 Film. În timp ce tu dormeai 22.00 La mulți Ani! 22.15 Rock Forum 0.15 Film. Jackie și Dawn 2.00 Serial (R) Aventurile lui Sindbad 3.30 Serial (R) Pericol din spațiu 4.30 Expres TV 5.00 Serial (R) Dragul de Raymond 5.30 Jurnalul TVR (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

27 DECEMBRIE, LUNI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

28 DECEMBRIE, MARTI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

29 DECEMBRIE, MIERCURI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangardieră „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

30 DECEMBRIE, JOI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

31 DECEMBRIE, VINERI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avangardieră „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „Lumea femeilor” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

1 IANUARIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” – magazin radiofonic euroregional 15.58: Încheiere

2 IANUARIE, DUMINICĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere

Ecranul nostru

29 decembrie 2004 (mtv ora 13.45)

Reluare: 31 decembrie 2004 (m2 ora 14.30)

Emisiunea de Revelion:

Ultima emisiune în limba română a anului vă oferă momente de distracție, însă politica redacției nu îngăduie ca să aflați dinainte cuprinsul amănunțit al emisiunii de Revelion. Deci redacția Ecranului nostru vă roagă ca să fiți înțeleghători și răbdători și să vă amuzați, aflând secretul numai în momentul vizionării programului.

Realizator: Ștefan Crăsta

5 ianuarie 2005 (mtv ora 13.45)

Reluare: 7 ianuarie 2005 (m2 ora 14.30)

Emisiunea de Anul Nou:

Prima emisiune a Anului Nou vă oferă o retrospectivă a evenimentelor anului lăsat în urmă. Redacția în limba română va recapitula cele mai importante evenimente din viața publică și culturală a comunității noastre.

Realizator: Tiberiu Boca

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 27 decembrie 2004

16.00–16.55 Teleaudiția 16.55–17.00 Vorbiți corect 17.00–17.30 Universul culturii 17.30–18.00 Știri regionale.

Marti, 28 decembrie 2004

16.00–16.30 Cronică germană (emisiune în limba germană) 16.30–17.30 De la om la om (magazin de actualitate socio-economică) 17.30–18.00 Știri regionale.

Miercuri, 29 decembrie 2004

16.00–16.30 Panoramic sud-vest (emisiune în limba maghiară) 16.30–17.30 Viața la țară 17.30–18.00 Știri regionale.

Joi, 30 decembrie 2004

16.00–16.30 Orienturi sârbești (emisiune în limba sârbă) 16.30–17.00 Pe viu (talk show pe teme de actualitate) 17.00–17.30 Exclusiv 17.30–18.00 Știri regionale.

Vineri, 31 decembrie 2004

16.00–17.30 Liiaclul – înregistrare de la Opera Română din Timișoara 17.30–18.00 Știri regionale.

Sâmbătă, 1 ianuarie 2005

16.00–17.45 Emisiune de Anul Nou. Realizator Roxana Florea și Laura Dumbravă 17.45–18.00 Știri.

Duminică, 1 ianuarie 2005

16.00–18.00 Cântecele de acasă. Realizator Tiberiu Ceia și Felicia Stoian

Sponsori ai săptămânalului „Foaia românească”

Ministerul Patrimoniului Cultural Național, Fondul Cultural Național, Ungaria

Departamentul pentru
Românii de Pretutindeni,
Guvernul României

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rrr.ro

Unitate prin diversitate
Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare – avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune – colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european – multiculturalitate, multilingvism

Program radiofonic: 27 decembrie, luni – ora 19.00

– Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz – Frecvențele posturilor teritoriale

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/indexrom.html

Întâmpinarea Crăciunului la școlile românești

Apateu

foto: V. J.

Chitighaz

foto: M. S. Z.

Giula

foto: C. M.

Micherechi

foto: C. M.

FOAIA
românească
24 DECEMBRIE 2004
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Toma Iova, Rita Păcș, Cristian Martin, Ștefan Crăsta. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@axelero.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2004: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.